

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Малочная вытворчасць беларускіх прадпрыемстваў павінна імкнуцца да адпаведнасці еўрапейскім стандартам

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, наведваючы Нясвіжскі раён у час работнай паездкі па рэгіёнах краіны.

«Малако павінна прадавацца, у тым ліку на экспарт. Еўрасаюз не супраць таго, каб сертыфікаваць нашу прадукцыю, але яна павінна адпавядаць гэтым стандартам», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Галоўнае — рэнтабельнасць, прыбытак. Калі яны ў гаспадаркаў нормальныя, то такая гаспадарка мае права на існаванне», — дадаў ён. Гаворачы аб рэацыйным структураваным сельскай гаспадарцы ў рэгіёнах, Прэзідэнт адзначыў: «Галоўнае, каб мы не укладвалі сродкі туды, куды яны не павінны ўкладвацца». Грошы не павінны траціцца на бяжонцыя капітальныя рамонтны, калі такія гаспадаркі не прыносяць добрага прыбытку. Акрамя таго, кіраўнік дзяржавы зноў падкрэсліў мэтазгоднасць паступовага ўзбуйнення сельгаспрадпрыемстваў. «Калі ўсё сканцэнтравана ў адной гаспадарцы, то вытворчы працэс лягчэй кантраляваць», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка. «І ні ў якім выпадку не трэба спрашчаць структуры прыбытковых гаспадарак», — сказаў ён.

Перакідка сельгастэхнікі ў час уборачнай кампаніі паміж абласцямі Беларусі павінна быць абгрунтаванай. «Перакідаваць тэхніку трэба вельмі акуратна і разумна, яна дарагая», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Што датычыцца сітуацыі ў уборкай ураджаю, то Прэзідэнт сказаў: «Віцебская і Мінская вобласці спазняюцца з уборкай на 5-7 дзён, на 2 дні — гродзенская. Я ўжо гаварыў, што галоўнае — хуткасць. А мы не паспяваем. Гэта жнівень, і гэтыя 3-5 дзён можа быць праблематычна нагнаць».

Як было дакладзена Прэзідэнту, у краіне убрана 58 працэнтаў плошчаў. Сярэдняя ураджайнасць збожжа складае 39,1 ц/га. За мінулыя суткі прадманастраваны рэкорды тамп уборкі — 6 працэнтаў. Нягледзячы на тое, што купляць і каму прадаваць, — гэта справа кіраўнікоў прадпрыемстваў. Гэта ім я адрасаваў гэты пасыл. Але чаму мы павінны ўказваць канкрэтнаму кіраўніку, як яму дзейнічаць?» Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што справа саміх прадпрыемстваў — параўноўваць і знаходзіць партнёраў.

Кіраўнік дзяржавы канстатаваў, што пастанова ўрада № 991 фактычна стварала сістэма ўзааконных пасроднікаў. «Гэта значыць няма ніякай канкурэнцыі. Фактычна мы манопалізуем гэту сферу», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. «А самае галоўнае: гэтым дакументам парушаўся прынцып калегіяльнасці работы ўрада», — падкрэсліў Прэзідэнт. «Бо ўрады — гэта калегіяльны орган, дзе ўсе міністры павінны прымаць удзел у абмеркаванні тых або іншых рашэнняў. Урад — а не толькі прэм'ер-міністр. У гэтым жа выпадку прэм'ер-міністр з кімсьці ўдзельнічаў даручыў нейкаму чыноўніку ў апаратае ўрада (заўважце, нават не ў Міністэрстве гандлю, а ў Апаратае Саўміна) падрыктаваць гэту пастанову. Потым: ура, прагаласавалі, прынялі! А калі б яны ўнеслі праект гэтай паставы на разгляд усёго ўрада, яна ніколі б не прайшла: Мінэканомікі запрэчыла б, і не толькі», — растлумачыў кіраўнік дзяржавы.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Абшчына ў зямлянцы

Напрыканцы 1996-га, калі я ўпершыню наведаў да пустаўніцкай, гаспадаркай займаўся цэлы манасі «працоўнікі калектыву». Акрамя айца Аляксея разам з ім былі яго вучні — Алег, Валодзя, Ілья і Алена. Добра памятаю свае першыя ўражанні ад сустрэчы: ехаў паглядзець на экзотыку. І паглядзеў — для мяне тут усё было незвычайна. Па першым, зямлянка, дзе яны жылі. Там пастаянна знаходзіліся нехта з паслушнікаў. У другой палове стала раскладушка айца Аляксея. Тут да сцяны былі прыкручаны паліцы з кнігамі, а таксама вайсковыя радыёпрыёмнікі.

Акрамя зямлянкі непадалёк пустаўніцкай ўзялі хлесту па адметнай тэхналогіі — звонку не выглядаў быццам самай сапраўднай капа з сенам. Тут трымалі коз і быка Бышчу, на якім брацкі без апасення ездзіла верхам. Ежу варылі сабе на вогнішчы, каля якога — драўляны стол. Вельмі малюўчае месца, якое адразу настраівае на ўнёскі ладу. Аднак тут не да мараў, паколькі трэба ў роце здабываць свой хлеб. Але ўсё рабілі вельмі дружна і радасна.

Вы ж узгадайце, якія складаныя часы былі, а мы з дапамогай гаспадаркі надарэнна жылі — заўсёды ўсе неабходныя прадукты на стале былі, — заўважае айцец Аляксей. — Не шыкавалі, вядома ж, аднак і не галадалі. Калі я належаў арганізаваць сваю справу на зямлі, то заўжды аддача будзе. Але ж задача была некалькі іншая, нездарма я называў і называю свой вопыт «лабараторый» па выжыванні. Думаю, што ён будзе карысным, спатрыбачна людзям. Чаму ў думачыя я — дзіця маюскага асфальту — трапіў менавіта ў гэтыя мясціны? Значыць, такая была воля Госпада, не інакш.

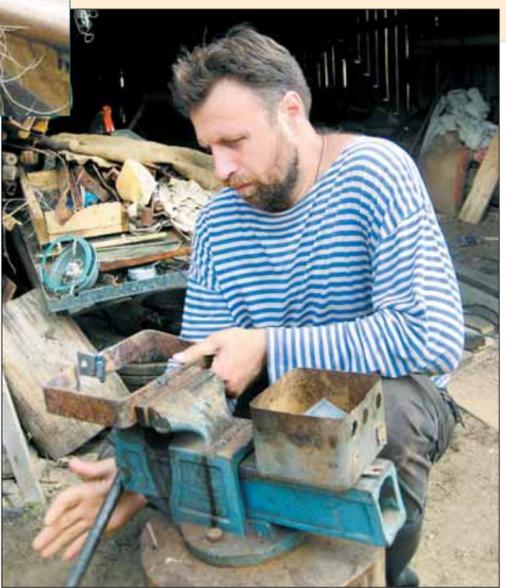
Варта ўзгадаць, што айцец Аляксей нарадзіўся ў вырасце прывезенай сям'і. Нават Сталіна бачыў, калі хлопчыкам прысутнічаў на парадзе. Для гэтага спецыяльна адабралі дзяцей са школы, якія знаходзіліся побач з Крэмлём. Так што будучы святар у тыя часы адносіўся да «залатой моладзі». Узгадава, што ў гэтым асяродку людзі імкнуліся спасцігаць вечныя ісціны, многа чыталі, аднак на асобныя пытанні проста не знаходзілі адказаў. Што ў выніку прыводзіла да духоўнага крызісу. Так айцец Аляксей і прыйшоў да

ШЛЯХАМІ КІЦЕЖА

Сялянска-манаская гаспадарка айца Аляксея паспяхова развіваецца

«Мы жывём пад лясціркам неабдымным» Федэрыка Гарсія Лорка

Час бяжыць вельмі хутка — аказваецца, што з дня майго знаёмства з загадкавай абшчынай айца Аляксея прайшло ўжо больш чым дванаццаць гадоў. Калі дзяраецца асноваць усю жорсткасць жыццёвай храналогіі, то становіцца проста неак на сабе. Таму хочацца няхаў на які дзень ці нават некалькі гадзін крэху запавольці хаду часу. І я ведаю такія куткі, дзе гэта магчыма. Адзін з іх — у Неўляішкі (наасерак назве) вёсцы Вялікія Лазіцы, што на Шклоўшчыне. Там жыве айцец Аляксей, вопыт якога за гэтыя гады стаў кропкай прыцягнення не для мяне аднаго. У трубічы чуецца знаёмый голас — і я накіроўваюся па добра знаёмым маршруце...

«Як не даўна, але я ўдзячы сваёму савету, калі сфарміраваўся як асоба, вельмі цікавае выраста пакаленне — людзі, якія нарадзіліся напрыканцы вайны, — заўважае маіх. — Ведаеце, я ледзь не з'явіўся на свет на брані танка, калі маму з вялікім жывотом тэрмінова адправілі ў медустанова. Такі вося збег абставінаў, які не з'яўляецца выпадковым».

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ГАСПАДАРЫ ўРАДЖАЮ

ЖНІВО-2009

У ЗАТ «Вялікія Славені» Шклоўскага раёна за 5 дзён жывя сабралі з палёў роўна палову ўраджаю. Маладзевы экіпаж камбайна гэтай гаспадаркі стаў першым «тысячнікам» у Шклоўскім раёне.

Ненадоўга спыняе камбайн толькі аўтарытэт дырэктара. Андрэй Грыгор'ев, нягледзячы на сваю маладосць, ужо вопытны камбайнер. Маладому чалавеку ўрадына ўрадына працуе з дзясяткамі. Намеціў камбайн кіраўніцтва даярыла яму тры гады таму, бо лічыць, што маладзёў — будучыя перспектывы гаспадаркі.

На некалькі тыдняў уборачнай кампаніі Андрэй зусім выпадае з сямейнага жыцця, але маладая жонка падтрымлівае яго памкненні добра папрацаваць і добра зарабіць. У маразіўніку, падарунку з мінулых Дажынак, цяпер захоўваецца сямейны запас ягад і мяса. Сыну, якому яшчэ толькі год,

тата паабяцаў падарыць паводле вынікаў сёлетага жніва вялікага мяккага мльведзья.

Памочніку камбайнера Аляксандру Цудзікаву толькі 20 гадоў. — Мы прыходзім на працу яшчэ да 6 раніцы і з поля прыязджаем каля 23, — расказваюць маладзья людзі пра свой працоўны графік. — Не, мы не стамляемся: маладзёў ж і цягавіты, і бязумоўна, сцяжок і вымפל «тысячніка» атрымаць вельмі прыемна. Працуем на карысць сабе і гаспадаркі.

У «Вялікія Славеняны» ёсць два вялікія комплексы — па адным буйнарагатай жытвельні і малочны. Таму, акрамя дзяржаўнага заказу, усё збожжа ідзе на корам жытвельні. (Заканчэнне на 2-й стар.)

Сяргей Мікалуцкі: «Мой сын Віталь быў калі камбайн з палюш, а цяпер прыйшоў з арміі — і адразу на гарачае жывё».

Маладзевы экіпаж Андрэй Грыгор'ев і Аляксандар Цудзікава стаў першым «тысячнікам» у Шклоўскім раёне.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.08.2009 г. (для бн разліку)	Курсы замежных валют для безвалютных разліку	Падпішыцца на часопіс «Гэтыя Бухгалтэр, ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай вышэйшай цене. Тэлефон рэдакцыі: 209-89-01.
▲ 1 долар ЗША..... 2 842,00	USD..... 31,7477	ААТ «Агенцтва Уладзіміра Грыцкоўскага» Ул. 1000/24/47 Літвавін Мінскаўскі № 02140/0172806 вяд. 03.05.2004 ад 02.05.2009
▲ 1 еўра..... 4 025,98	EUR..... 44,9389	
▲ 1 латыўскі літ..... 5 750,71	Цэнтрабанк РФ	
▲ 1 літоўскі літ..... 1 166,71	USD..... 31,7477	
▲ 1 чэшская крона..... 156,57	UAH..... 39,2189	
▲ 1 польскі злоты..... 975,11	1000 BYR..... 11,1866	
▲ 1 расійскі рубель..... 89,52	EUR..... 44,9389	
▲ 1 украінская грыўня..... 350,06		

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

КРЫТКА КІЕВА НЕ АДАБ'ЕЦЦА НА УКРАЇНАХ

У Расіі не збіраюцца рабіць якіх-небудзь захадаў, накіраваных супраць грамадзян Украіны. Пра гэта заявіў намеснік афіцыйнага прадстаўніка МЗС РФ Ігар Якін-Фралюў.

Дыпламат адзначыў, што крытычная ацэнка, якую прэзідэнт РФ Дзмітрый Мядзведзеву даў дзясняням украінскага лідара Віктара Юшчанкі, не павінна адбіцца на ўзаемаадносіннах дзвюх краін.

Прадстаўнік МЗС РФ таксама выказаў надзею, што украінскі бок прыме да ўвагі заклапоханасць Мядзведзевы з нагоды антырасійскага курсу, якога прытрымліваецца адміністрацыя Юшчанкі. Раней памочнік прэзідэнта РФ Сяргей Прыходзька заявіў, што Масква даасць Кіеву час на тое, каб адразаваць на зварот Мядзведзеву да кіраўніка Украіны.

11 жніўня пасланне прэзідэнта РФ было апублікавана на сайце Крэмаля. У ім Мядзведзеву павадамі Юшчанка ад тым, што «у ваюва антырасійскага

курсу украінскага кіраўніцтва» ён прыняў рашэнне адклічы на нявызначаны тэрмін візіт новага расійскага пасла Міхаіла Зурабава ва Украіну.

У ЛАТВІ АБРАЗАЮЦЬ ПАЙКІ ЭЗКАМ

Праз некалькі месяцаў скончацца грошы, выдаткаваныя латвійскімі ўладамі на ўтрыманне турмаў. Пра гэта, як паведамляе DELFI, заявіў міністр юстыцыі краіны Марэк Сегліньш. Паводле яго слоў, прапушчаныя ўстановы не змогуць аплачваць электрычнасць, адыпленне і харчаванне для знявольеных.

У сувязі з гэтым сістэме выканання пакаранняў тэрмінова патрабуюцца дадатковыя сродкі — паводле інфармацыі агенцтва, каля чатырох мільёнаў долараў. Сістэма выканання пакаранняў стала чарговай сферай, на якой адб'юцца эканамічны крызіс у Латвіі. Вынікам эканоміі, як адзначаў «Тэлеграф», ужо стала змяншэнне нормы пайка знявольеных. Порцыі, паводле інфармацыі выдан-ня (якому, у прыватнасці, паскардзіліся знявольеныя Рыжскага цэнтраля) сталі удвая меншымі. Турэмныя аўтарытэты, які піша газета, «не выключаюць бунтаў».

ПРЫГОЖАЕ ЖЫЦЦЕ

Названа імя дзясціны, якая прадставіць Беларусь на конкурсе «Міс Інтэркантыненталь-2009»

Ёй стала студэнтка юрыдычнага факультэта БДУ Марыя Есьман, паведамілі на тэлеканале АНТ. Дзясціна ўрадына ўрадына працуе з дзясяткамі. Намеціў камбайн кіраўніцтва даярыла яму тры гады таму, бо лічыць, што маладзёў — будучыя перспектывы гаспадаркі.

Ужо цяпер. Так, паведамляецца, што на конкурсе выступіць папулярныя артысты, сярэд якіх пераможца «Еўрабачання-2009» Аляксандр Рыбак і яго папярэднік Дзіма Білан, гурт Morandi з Румыніі, французскі выканаўца Лью Бега, шведскія падданыя іранскага паходжання Араш (удзельнік «Еўрабачання-2009», які ў пары са слявачкай Асель прадстаўляў Азербайджан). Напярэдадні, прыкладна за тыдзень да конкурсу, у Мінск прывязуць карону для будучай каралевы прыгожасці — самую дарагую сярэд аналагічных упрыгажэнняў. Перавозцы гэты ювелічны шэдэўр з паліцыі і 720 брыльянтаў, коштам у 361 тысячу долараў будучы выключна ў браніраванай машыне, у суправаджэнні прадстаўнікоў Сусветнай арганізацыі прыгожасці, тэлеканала АНТ і цэлага штату ахоўнікаў. Аднак убачыць яе ўсё ж змогуць і простыя смяротныя: 25 верасня карону выставяць у хале Палаца Рэспублікі для агляду.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

По поручению ОАО «Белорусские обводі» КУП «Мінский областной центр учета недвижимости» (организатор аукциона) объявляет открытый аукцион по продаже имущества, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Обойная, 12.

в составе зданий: главного производственного корпуса, об. пл. 7107,8 кв.м; цеха глубокой печати (Фишер-Креке-1), об. пл. 1781,4 кв.м; цеха глубокой печати (Фишер-Креке-2), об. пл. 535,0 кв.м; склада готовой продукции (дизайн-центр, 2 этаж), 465,2 кв.м; склада готовой продукции № 2, 3008,7 кв.м; склада готовой продукции № 3 (магазин), 894,6 кв.м; склада бумаги, 264,0 кв.м; склада бумаги № 2, 328,7 кв.м; склада, 255,5 кв.м; здания специализированного для ремонта и хранения (склада спирта, компрессорная, зарядная), 219,8 кв.м; ремонтно-механической мастерской, 600,9 кв.м; слесарной мастерской РМЦ, 460,8 кв.м; котельной, 290,9 кв.м; здания локальных очистных сооружений, 405,4 кв.м; пожарного депо, 20,5 кв.м; здания производственно-служебных помещений, об. пл. 630,2 кв.м; инженерно-бытового корпуса, 4573,1 кв.м; здания специализированного для ремонта и технического обслуживания автотранспорта (стояльная мастерская, гараж), 256,4 кв.м; гаражей, 141,4 кв.м; 142,4 кв.м; сооружений: навес (склад) для хранения материалов, 186,3 кв.м; навес для хранения кислорода, 17,9 кв.м; навес для хранения ртутных ламп, 23,9 кв.м; навес для хранения отходов, 36,4 кв.м; склад навес для бумаги, 73,3 кв.м; навес для металло-режущего станка, 11,9 кв.м; навес-место для курения, 12,9 кв.м; площадка для хранения металла, 115,5 кв.м; площадка для хранения пиломатериалов, 154,0 кв.м; площадка для подготовки и организации ремонтно-строительных работ, 143,0 кв.м; дымовая труба (металлическая); инженерных сетей, благоустройства: автodorogi, площадки, 6550 кв.м; подпорная стенка, 78 кв.м; ограждение, 360 м.п.; сети теплоснабжения, 268 м.п.; газопроводы, 109,8 м.п.; канализационные наружные сети, 869 м.п.; водопроводные наружные сети, 308 м.п.; ливневая канализация, 500,45 м.п.

кабельные сети, 1290 м.п.; газоны, 412 кв.м; цветники, 55 кв.м; деревья, 14 штук. Начальная цена с НДС — 115 533 000 долларов США. Окончательный расчет в белорусских рублях производится по курсу Национального банка РБ на дату оплаты за объект. Площадь земельного участка 2,2117 га. Предприятие ОАО «Белорусские обводі» подлежит выносу за черту г. Минска. Высвобождаемый земельный участок может быть использован под строительство многофункционального комплекса с объектами офисно-делового и торгового-общественного назначения, а также жилой многоквартирной высотной застройки. Задаток в сумме 250 000 000 бел. руб. перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, УНП 690324015, КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 20 дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в следующем порядке: 50 % стоимости объекта оплачивается в течение 30 дней с даты подписания договора купли-продажи, оставшиеся 50 % в течение двенадцати месяцев с даты первой оплаты. Объект продается с условием: после регистрации права собственности на объект в органах государственной регистрации недвижимого имущества, новый собственник передает объект в аренду ОАО «Белорусские обводі» на срок 38 календарных месяцев, по базовым ставкам аренды в соответствии с текущим законодательством. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 15.09.2009 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 14.09.2009 г. до 17.00 по указанному адресу.

Тел: (8017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by.

Малочная вытворчасць беларускіх прадпрыемстваў павінна імкнуцца да адпаведнасці еўрапейскім стандартам

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка дадаў, што ў выпадку рэалізацыі такога нарматыўнага акта наступствы для беларускай эканомікі маглі быць сумныя. «Я ім скажаў шчыра: мужыкі, дапусцім, вы зрабілі памылку. Тады, калі вы гэта зразумелі, прызнайце яе сумленна. Наошта ўносіць нейкія папраўкі ў дакумент, калі і так зразумела яго памылковасць?» — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «Бо гэта ж нелагічна: мы даём вольную свабоду дзеянняў кіраўнікам прадпрыемстваў і ў той жа час звязваем ім рукі, дыктуючы, што ім у каго трэба купляць», — абурэны ён.

Поўная рэалізацыя дзяржапраграмы адраджэння вёскі ў Беларусі забяспечыць выхад айнавін сельскай гаспадаркі на еўрапейскі ўзровень.

На думку Аляксандра Лукашэнка, калі сельгаспрадпрыемствы Беларусі будуць у такім узроўні, як агракамбінат «Сноў», то ў краіны не будзе канкурэнты ў сельскай гаспадарцы. «Што патрэбна для дасягнення гэтай мэты. Гэта дыскіпліна на вытворчасці, нармальна зарплата сельгаспрацоўніка, самы высокі ўзровень тэхналогіі».

Каментуючы выказванні ў некаторых апазіцыйных СМІ, што змяшчаюць крытыку паездкаў Прэзідэнта па рэгіёнах краіны, Аляксандр Лукашэнка адзначыў: «Калі яны пачынаюць раздзяржацца, значыць, я ўсё рабіў правільна. Калі ж пачынаюць пахваліваць — шукай неадпаводкі. Гэта вядома, гэта класіка, і не мовай гэта прудумана».

Гаворачы аб сутнасці сваіх паездак па рэгіёнах, кіраўнік дзяржавы растлумачыў, што абмеркаванне ходу ўборачнай кампаніі — гэта выключна фон. «Бо калі я пралятаю над палімі на верталёце, я вывучаю ход і якасць уборкі значна больш падрабязна, чым потым, калі, прыземліўшыся, слухаю даклады», — сказаў Прэзідэнт.

«А што ж тады галоўнае?». Для мяне важна даведацца, як выконваюцца мае даручэнні. Напрыклад, у Ляхавічах я даведаўся аб тым, ці будуць можа не сенавікомлексы ў адпаведнасці з высокімі еўрапейскімі стандартам», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Па-другое, паводле слоў Прэзідэнта, ён хацеў паглядзець, ці не дашуцчаныя якія-небудзь памылкі. Кіраўнік дзяржавы дадаў, што паспяховае асваенне новых тэхналогій, якія і былі прадэманстраваны падчас наведвання ім гаспадаркаў Беларусі, даць магчымасць ажыццявіць своеасабыльную рэвалюцыю ў айнавін сельскай гаспадарцы.

Беларускі лідар таксама растлумачыў, што паездкі па рэгіёнах даюць магчымасць больш падрабязна прааналізаваць самае глыбокае пятае, праз вырашэнне якіх можа выйсці на выкананне стратэгічных задан у развіцці эканомікі. Зноў вяртаюцца да тэмы спекуляцый у прэсе, Прэзідэнт сказаў: «Наша так званая апазіцыя, відаць, не дарасла да таго ўзроўню, калі яна можа становіцца ацэнцай якія-небудзь ініцыятывы Прэзідэнта». «Я са шкадаваннем стаўлюся да гэтых людзей», — дадаў ён. «Мне апраўдвацца няма ў чым. Вы помніце, як у нас у краіне былі пустыя праўлячкі, а сёння нам няма куды дзвяцца прадукцыю. Хачу, каб вы ведалі: я проста так нічога не рабіў. Калі мы сёння не будзем удзяляць належаў уагата сельскай гаспадарцы, калі мы сёння старанна вёска, то мы страцім дзяржаву. Калі мы ўпусцім усё працэсы, якія ідуць у сельгасгаспадарчых галінах, то гэта ў будучым абяздэкава нам у шмат мільярдў далараў», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Ніхто не рабіў наісцю на Беларусь на саміце ў Кыргызстане па падпісанні пагаднення аб Калектывіўных сілах апэратывнага рэагавання (КСАР) Арганізацыі Даварова аб калектывіўных бяспецы (АДКБ). «На мяне абсалютна ніхто не спрабаваў націскаць, таму што ведаюць, чым гэта скончыцца. Калі на мяне націскаць, атрымаецца адваротны эфект, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Нікага шантажу, наісцю не было». На сустрэчы кіраўніку дзяржавы — членаў АДКБ «былі спробы задаць пытанне, ці падпіша Беларусь дакументы па стварэнні КСАР», адзначыў Прэзідэнт. «Я сказаў: адказ прамы — гэта мае пытанне і я вырашу, калі і што падпісаць. Ці прыме Беларусь старшынства ў АДКБ? І гэта рашэнне будзе за мной», — дадаў ён. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што яго нудзіць у маскоўскай саміце АДКБ не азначае, што Беларусь супраць інтэграцыйных працэсаў, у тым ліку і ў ваена-палітычнай сфэры. Прэзідэнт падкрэсліў, што ўсё негатывіўныя публікацыі ў СМІ наконт гэтай з'яўляюцца толькі правакацыяй. «Не верце таму, што ў Расіі напісалі. Яны больш праваюць: воў мы, маўляў, ўкінем у сродкі масавай інфармацыі і паглядзім, як яны адрагуюць на гэта. Звычайныя правакатары, — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. — Я і таксама гаварыў аб гэтым у сваім выступленні на саміце АДКБ».

Прэзідэнт падкрэсліў, што ўсё, што датычыцца старшынства ў АДКБ або падпісанна дакументаў, — «гэта наша права, і мы абавязкова будзем іх падпісаць, калі яны нам выйдзюць». «Задаю пытанне: скажыце, што я павінен абараняць у вас, за што павіны гніць нашы хлопцы, калі раптам? За што? За тое, што мяне ў Расію на рынак не пускаюць? За тое, што я не магу атрымаць энергаарсусоры з Казахстана, Таджыкістана, Расіі, за тое, што мяне загінаюць шалёную цану? Нашы хлопцы павіны за гэта гніць? Мёртвая цішыня...», — сказаў Прэзідэнт. Ён дадаў, што на саміце ў Кыргызстане «ў яго было жорсткае выступленне». Ён прывёў у якасці прыкладу эфектыўнага супрацоўніцтва структуры НАТА. «Там моцныя дапамагаюць слабым. А ў нас усё наадварот у гэтай сітуацыі», — канстатаваў Прэзідэнт.

Што ж датычыцца пагаднення па Калектывіўных сілах апэратывнага рэагавання АДКБ, то ўсё з'яўляецца рамачным. «У нас будзе часці, якія мы па агулным рашэнні некалі можам накіраваць у той або іншы пункт. Але калі я вяду супраць, ніхто іх не адрабіць. Калі Расія будзе супраць, і я быў нікуды не накіруючы», — растлумачыў беларускі лідар. У той жа час Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што гэты дакумент абсалютна не шкодзіць беларускай дзяржаве. Ён таксама падкрэсліў, што ў Беларусі «нармальнае пазіцыя ў АДКБ». «Тут няма ніякіх непрыстойных паводзінаў за боку Беларусі ў адносінах да нашых саюзнікаў. Мы не хочам сьбе так пазіцыянаваць. Гэта нечыя выдумкі. Усе разумеець, што без Беларусі АДКБ не быць і не будзе, таму ёсць нейкія хвалеванні, таму што, напэўна, беларусы ўжо адшліў ад гэтай палітыкі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Прэзідэнт запыніў, што Беларусь ні з кім не жадае сварыцца, а хоча быць у міры і дружбе і з Усходам, і з Захадам.

У крызісны час Беларусь робіць упор на развіцці прамысловых гігантаў. «У нас ёсць гіганты вытворчасці, якія валодаюць сусветнымі рынкамі збыту прадукцыі, — іх трэба мадэрнізаваць і развіваць, што мы ўжо даўно і робім, задзейнічаючы поўнасцю іх патэнцыял», — адзначыў Прэзідэнт. У якасці прыкладу кіраўнік дзяржавы прывёў прадпрыемствы МАЗ, МТЗ, БелАЗ. Ён дадаў, што ў краіне неабходна ствараць і новыя вытворчасці пад айнавін сыравіну. Як адзначыў Прэзідэнт, калі ён стаў у якасці вытокаў стварэння беларускай эканомікі, то ўпор рабіў ён на перапрацоўчую галіну і турызм. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ўжо цяпер прадпрыемствы пачынаюць прыбаўляць у рэалізацыі, ці 5-7 працэнтаў. Прэзідэнт звярнуў увагу на тое, што ў крызіс больш выгада ўкладваць сродкі ў набыццё новых тэхналогій. Так, сёння неабходна на знавісці сродкі і купіць оптам 7 заводуў па перапрацоўцы сенажнага рапусу. Напрыкладні Прэзідэнт наведваў прадпрыемства «РоднаБіяпрадукт», якое спецыялізуецца на перапрацоўцы насення рапусу, і выказаў жаданне паштаваць ежу, прыгатаваную на распавым алей. Сёння Аляксандр Лукашэнка падзіраўся з журналістамі сваямі ўражаннямі: «Я папраўў чуюра поварка, каб мне на распавым алей прыгатаваць усю, нават што я на вачыру не ўжываю. Усе пакаштавалі, і не трывалі я адзіў. Цудоўна!» «Гэта нармальны прадукт для нас, але галоўнае, што ён не змяшчае шкодных рэчываў», — падкрэсліў Прэзідэнт. — Раю і вам пакаштавацца».

Паводле наведаннаму прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

ПЕРШАЯ ЖНІВЕНЬСКАЯ ХВАЛЯ

Арэнда жыцця

На працягу вясны і першых двух месяцаў лета на сталічным рынку арэнды прыватных кватэр назіралася тэндэнцыя на зніжэнне цэнікяў. Увесь гэты час прапаноўва істотна перабольшвала попыт. Цяпер, дзяхуючы студэнтам-перакурнікам, попыт на арэнду жылля ў Мінску значна павялічыўся.

ЗНІКЛІ ТАННЫЯ АДНАПАКАЕЎКІ
У чэрвені і ліпені на сталічным рынку існавала поўная колькасць не вельмі ліквідных аднапакаеўх кватэр, якія прапаноўваліся будучым кватарантам за 160—180 далараў плюс квартплата. Пачынаючы з другой дэкады жніўня, такія цэны на аднапакаеўкі ўжо зніклі. Паводле інфармацыі начальніка аддзела арэнды жылля сталічнага агенства «Час пік» Сяргея КАРДЭЛІ, цяпер сярэдні кошт арэнды аднапакаеўх кватэр у старых дамах спальных раёнаў у новабудуўлях складае 200 далараў. Кватэры ў дамах паблізу з першай лініяй метро і вакол цэтра каштуюць ужо 250 далараў. Цэннік арэнды двухпакаеўх кватэр павялічыўся да 250—300 далараў, а трохпакаеўкі прапаноўваюць за 300-320 USD. Спецыяліст агенства падкрэсліў, што агучаньня цэны існуючы галоўным чынам па тых кватэрах, якія здаюцца менавіта маладым сем'ям, або адзіночкам, але не вельмі маладым людзям. Увогуле, сённяшняя практыка паказвае, што калія 60—70 працэнтаў уласнікаў жылля катэгорычна адмаўляюцца здаваць свае кватэры менавіта студэнтам. З іншага боку, існуе другая катэгорыя арэндадаўцаў, якія здаюць кватэры выключна студэнтам, але цэннік у іх ужо зусім нізкі.

КВАТЭРА ДЛЯ СТУДЭНТАЎ — МІНІМУМ 250 USD

Сёння жыхары і наведвальнікі сталіцы заўважылі ў метро, у розных спецыялізаваных выданнях абвесткі аб тым, што той ці іншы інстытут ці ўніверсітэт шукае кватэры і пакоі для інашгародніх студэнтаў. Цяпер усё часцей арганізацыяныя аддзелы навуковых устаноў спрабуюць наладзіць сваю ўласную базу кватэр, якія здаюцца студэнтам. Толькі самыя вядомыя, у будыны ВНУ саветы зарэзервавалі для перакурнікяў кожнае чацвёртае месца ў сваіх інтэрнатах. Аднак існуюць і такія навуковыя ўстановы, якія ўласных інтэрнатаў увогуле не маюць.

Дафіцытам інтэрнатаў у поўнай меры карыстаюцца ўпадальнікі лінійных кватэр, для якіх галоўнае — атрымаць максімальны прыбытак. Так, сёння мінімальны кошт арэнды любой па якасці аднапакаеўкай кватэры для трох студэнтаў складае ўжо 250 далараў. Калі аднапакаеўка не вельмі маленькая па плошчы і мае чатыры ложка-месца, або, калі яна знаходзіцца побач з той, ці іншай ВНУ, то кошт арэнды павялічваецца да 280—300 далараў плюс квартплата. Галоўным чынам, для чатырох студэнтаў прымаль-

на варыянтам лічыцца двухпакаеўвая кватэра з вылікай агулнянай плошчай у новабудуўлях за 300 далараў або невялікая «хрушчоўка» ў спальных раёнах за 280—290 далараў. Трэхпакаеўвыя кватэры для студэнтаў каштуюць ужо мінімум 350 далараў. Аднак гаспадары кватэр не заўбядзі гаджаюцца пераўтвараць сваё жылль ў міні-інтэрнат, калі ў кватэры жывуць 5—6 чалавек. Сёння ў базе звестак агенстваў нерухомасці штодзённая з'яўляецца калія 30—50 новых кватэр, а засяляцца калія 20—25 чалавек ці сем'яў. Спецыялісты агенстваў нерухомасці ўпэўняюць, што праз тыдзень попыт на арэнду жылля пачне ўжо абганяць прапанову, а ў апошнія дні жніўня пачнецца сапраўдны студэнцкі ажицятак.

Эксперты рынку нерухомасці ўпэўняюць, што ў гэтым дні кошт арэнды аднапакаеўх кватэр у прастыжных для студэнтаў месцах можа падскокнуць да 300—350 далараў.

Сяргей КУРКАЧ.

ГАСПАДАРЫ ЎРАДЖАЮ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прынцып працы гэтай гаспадаркі: праз збожжа да мяса.

Сёлета ў жніво трэба ўбраць 1,5 тысячы гектараў. Гэта пшаніца, ячмень, жыта, трыцкале, авёс і зернебабовыя.

— Ураджай вырас нармальны для гэтай года, — каментуе дырэктар ЗАТ Мікалай Качануў. — Хоць з надвор'ем не вельмі пашанцавала: для нашай цяжкай глебы леей сухасць, а сёлетняя мокрая чэрвень дзі плены пайшлі не на карысць раслінам.

У выніку ўраджайнасць у «Вялікіх Славенях» некалькі меней за пажаданую. Трыцкале — 50 цэнтнераў з гектара, хоць меркавалі пра 60. Пшаніца — амаль 55 цэнтнераў з гектара, жыта — 45. «Надрэнна, але хацелі ўсё ж леей», — у лічаць у гаспадарцы.

— Цяпер галоўная задача — ўбраць, што вырасла, — кажа Качануў. — Зрабіць гэта хутка — пакуль дазваляе надвор'е, а ў і мінімальнымі стратамі.

Уборачная кампанія ў гаспадарцы пачалася 5 жніўня, а завяршыцца мяркуюць 16-17 жніўня. Дзённая норма — 7% надзень.

Цяпер на палях «Вялікіх Славеняў» працуюць толькі 5 камбайнаў, тры старыя «Доны» летася спісалі, а новы расійскі камбайн тут чакаюць толькі днямі. Таму экіпажам камбайнаў цяпер паставілі максімальную задачу.

— Мы знайшлі добрых механізатараў і нармальных памочнікаў: усё яны адказныя людзі і працуюць цудоўна, — задавальнае кіраўнік. — Таму сёлета працу яны пачынаюць раней, а завяршаюць пазней.

Затое і зарабіць можна. Дзённая заробкі экіпажаў камбайнаў і адвозчыкаў збожжа ў «Вялікіх Славенях» вышываюцца на дошцы абвестак. Напрыклад, рэкорд сярод камбайнераў належаць таму ж Андрэю Грыгор'еву: 10 жніўня ён намалаціў калія 200 тон і зарабіў 350 тысяч рублёў.

Ці не будучэ зайздросціць? «Калі ў каго такія пачуцці, няхай паспрабуе нашага хлеба! — усміхаюцца працаўнікі.

Сярэдні дзёны заробак камбайнераў — калія 200 тысяч рублёў, а адвозчыка — калія 100 тысяч рублёў. За лічаныя дні добры камбайнер можа атрымаць грошы, як за месца дырэктар. Але Мікалай Качануў гатовы добра плаціць, бо ў такім разе не трэба на жніве нікога падганяць і перакоўваць у важнасці справы.

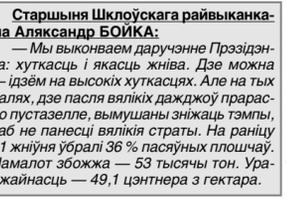
Два экіпажы камбайнаў у Славенях — сямейныя. За штурвалам — таты, памочнікамі — дараослыя сыны. Узамеразумеце паміж сваякмі выдатнае, таму гаспадарка толькі вітае сямейны стыль працы на жніве.

Віталей Мікалуці толькі месцаў таму вярнуўся з арміі і адразу трапіў на жніво. Кажы, што адлучаўся ён і не хацеў, а ўборачная кампанія — добрая магчымасць зарабіць сабе, хоць бы на добрае адзенне.

— Ды ён калі камбайна ў пляшчок! — смяецца сынкам Сяргей Станіслававіч. — А мне прыемна з 5000ам працаваць: слухаецца, і да навучаны добра. Можы, у перспектыве і на аўтамабіль напрашуе?».

На аўтамабілі да працы пад'язджаюць бацька і сын Раічыкі. Мікалай Аляксандравіч атрымаў на самых першых Дажынках з рук Аляксандра Лукашэні ключы ад новай машыны. «Жыгуні!» надзейна служаць камбайнеру з 1996 года і з'яўляюцца сямейнай гордацю.

Сын Раічыкі 22-гадовы Арцём жыве і працуе ў Магілёве, але штогод барэ на жніво водлуск і працуе разам з бацькам.

Старшыня Шклоўскага райвыканкама Аляксандр БОЙКА: — Мы выконваем даручэнне Прэзідэнта: хуткасьці і якасць жыцця. Дзе можна іздём на высокіх хуткасцях. Але на тых палях, дзе пасля вялікіх дажджоў прарасло пустацелье, вымушаны зніжаць тэмпы, каб не панесці вялікія страты. На раніцу 11 жніўня ўбрали 36% пясчынных плошчаў. Намалот збожжа — 53 тысячы тон. Ураджайнасць — 49,1 цэнтнера з гектара.

— Я сам на камбайне з 4-га шкільнага класа, а ў гаспадарцы працую больш за 30 годў, як і калега Мікалуці, — кажа Мікалай Аляксандравіч. — Працуем на ўборцы ад цёмнага да цёмнага. Куды грошы? Для збыта спачатку іх зарабілі! Нам яшчэ Бог падарыў бы тыдзень добрага надвор'я — і ўсё будзе цудоўна!

Ілона ІВАНОВА.
Шклоўскі раён.

Дзеці ў школу збіраліся: на кірмашчы праўляліся...

У бацькоў не павіна ўзнікнуць ніякіх праблем з набыццём школьнай экіпіроўкі. У гэтым кантэрніў журналістаў на прэс-канферэнцыі ў Нацыянальным прэс-цэнтры начальнік упраўлення арганізацыі спажывецкага рынку нехарчовых тавараў Міністэрства гандлю Ніна ПАШКО.

Фота Марыны БЕГУНЬКОВАЙ.

На пачатак жніўня гандлёвымі арганізацыямі былі атрыманы ўжо больш як 500 тысяч адзінак швейных вырабаў, што складае 106 працэнтаў ад узгодзеных з вытворцамі аб'ёмаў, а таксама больш як 260 тысяч адзінак трыкатажных вырабаў, або 89 працэнтаў ад плана, і 207 тысяч пар скуронага абутку (76 працэнтаў ад плана). Даўно заўважана, што кпі попыту на школьныя тавары прыпадае на 22—30 жніўня. Таму гандаль сур'ёзна падрыхтаваўся да бацькоўскага штурму, зрабіўшы высновы з папярэдніх гадоў.

Зразумела, што абсалютна ўсім цяжка дагадаць, тым не менш вытворцы сёлета вельмі пастараліся. Усёго былі пашыты больш як 260 мадэляў для дзяўчат і больш як 300 мадэляў адзення для хлопчыкаў. ААТ «Славянка» гатова прапанаваць юным джэнтльменам мадэлі на любы густ і кашалёк: касцюмы эканом-класа, бізнэс-класа і прэміум-класа. Аснову новай калекцыі ААТ «Камітэрс» і «JUNIOR CLASS» складаюць класічныя касцюмы, штаны і пінжакі чорнага, цёмна-сіняга, шэрага, карычневага і зялёнага колераў, у тым ліку і з натуральнай шэрсці. У вырабах калекцыі «JUNIOR classic» для ўрачыстых выпадкаў па аналогіі з мужчынскім касцюмам прысутнічае і такая вастрамодная дэталё, як шліцы на спіцы вырабаў, а таксама арыгнальнае ўнутранае мадэляванне, што дазваляе хлопчыку выглядаць сапраўдным джэнтльменам. Сёлета «Камітэрс» прапануе мадэлі касцюмаў для малодшай і старэйшай школьнай узроставых груп з павялічаным аб'ёмам па талі і мадэлі штаноў з рэгулятарам шырыні поясу. А навінкай калекцыі-2009 года сталі мадэлі пінжакоў для падлеткаў са зручнай унутранай кішэняй для мабільнага тэлефона, пашытай з выкрыстаннем матэрыялаў, якія абараняюць дзіця ад шкоднага электрамагнітнага выпраменьвання. На «Славянцы» вырашылі пакапаляцца пра дзяўчат: асабліва ўвагі заслугоўваюць сарафаны для дзяўчат малодшай групы, якія выпускаюцца з сумачкамі для сотавага тэлефона з тканіны, што нейтралізуюць шкоднае ўздзеянне мабільніка. Самай праблемнай

катэгорыяй пакупнікоў традыцыйна былі дзяўчаты падлеткі. Каб іх чымсьці зацікавіць, вытворцы прапаноўваюць ім у гэтым годзе цікавыя камбінаваныя блузы, пашытыя з тканіны і спалучэнні з трыкатажам, блузы з рукавом на тры чэрці, з рукавом-літарышкам, блузы-жабо і іншыя модныя навінкі. Што датычыцца хлопцаў, то іх вагаецца для дзяўчат ад 182 тысяч да 1 мільёна рублёў, а для хлопчыкаў — ад 175 да 988 тысяч.

Дарчы, пакупнікі даўно ўзімалі праблему набыцця адзення для школьнікаў з нестандартнай фігурай, таму прадпрыемствы пайшлі на такі крок, як раздзяленне комплектаў і адзеньняе кожнага элемента асобна. Ніжняя напружання не стварае цяпер раскамплектаванне і падбор па памерных параметрах. У многіх гандлёвых арганізацыях школьныя тавары можна набыць з выкрыстаннем беспрацэнтнага крэдыту з адтэрміновай выплаты на 3-6 месяцаў. Можна таксама падпісаць заяўку на тавар, які часова адсутнічае ў продажы: на памер, які патрэбны, ці калеруючы гаму. Зразумела, што ў раённых цэнтрах і аграгарадкаў, дзе працуюць невялікія крамы, асартыментна лінейка больш вузкая, чым у сталічных універмагах. Таму там магчымасць папярэдняга заказу мадэлі па рекламных буклетах вытворцаў асабліва важная. «Такі заказ павінен быць выкананы за 7-10 дзён», — запэўніла Ніна Пашко. Прадставіні Мінгадлё нагадала, што з 22 па 30 жніўня ў Мінску ў выставачным комплексе «БелЭкспа» пройдзе спецыялізаваная выстава-кірмаш «Віншуме, школя!».

У гандлёвых арганізацыях да канца жніўня будучы арганізаваны больш як 2000 выстаў-продажаў і пашыярных продажаў, у тым ліку звыш як тры сотні — з дэманстрацыяй мадэляў адзення, абутку і скуралантарэйных вырабаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

абсталіваю спецыяльныя фургоны, на якім, магчыма, праз пэўны час буду да людзей выязджаць. Духовная дапамога надзвычай запатрабавана.

— Сапраўды, за той час, які я быў у Кіцэві (дазволіце сабе ўгадваць такі тэрмін), мы разам з айцом Аляксеем паспелі абмеркаваць сваімі рознямі тэмы — угадвай Пушчына, Шэкспіра, чыталі кавалкі з Бібліі, гаварылі пра фільм «Востраў». Святар вельмі цікавы суразмоўца, які не лезе ў душу, а сапраўды кідае пытанні. Як толькі ў яго на ўсё ёсць час — і гаспадарку дагледзець, і твора папрацаваць?

— Для чаго людзі жывуць? — пытаецца айцец Аляксей і тут жа адказвае. — Для радасці і вяселісці. Для таго, каб успрыняць таімяніцы, якія хоця часрацькі там Усявышні, неабходна развіваць творчы пачатак. Я імкніўся абудзіць яго ў людзях, а сваім прыкладзе імкніўся паказаць.

І ў цудоўнае разуменне манаха, паколькі з пэўнага часу крочу менавіта шляхамі Кіцэжа, які стаў для мяне духоўным арыенцірам.

Мікалай ЛІТВАНУ.
Шклоўскі раён.

Фота Аляксандра БЛЯЯСАВА.
Аўтар выказае шчырую ўдзячнасць Аляксандру БЛЯЯСАВУ за вялікую дапамогу ў падрыхтоўцы матэрыялу.

Абзац

▲ Сумеснае беларуска-расійскае прадпрыемства «Іж-Ліда» адкрыецца 12 жніўня ў пасёлку Базельно Удмуцкай Рэспублікі Расіі. Тут будучы выпускацца збожжаўборачная камбайны заводу «Лідгарпрамаш». Сумесна вытворчасць наладжана ўсаго за паўгода: рашэнне аб яе адкрыцці было прынята ў гэтым годзе. Кантрольны пакет у СП будзе належаць беларускаму боку.

▲ Чэшская Рэспубліка прыняла рашэнне павысці ўзровень сваёго дыпламатычнага прадстаўніцтва ў Беларусі. Надзвычайні І. Паўнамоцны Паслом Чэшскай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь назначы Іржы Карас, які раней з'яўляўся часовым павераным у справах Чэхіі ў нашай краіне. Выканаец функцыі пасла пачне пасля ўрачуння даверчых грамад Прэзідэнту Беларусі.

Поўны абзац

▲ У Берлінскім парку забаву на атракцыі «Stargate» 16 гаццей закралі ўсімі заліваю на вышыні 15 метраў і былі вымушаны правесці ў такім становішчы 45 хвілін. Кола каруселі заклініла ў той самы момант, калі людзі знаходзіліся дагара нагамі ў самай высокай кропцы над зямлёй. Пасля прыбыцця на зямлю двое з аддзячальнікаў апынуліся ў шокавым стане, ім была аказана медыцынскае дапамога. Астатнія скардзіліся на млюснасць і галавакружэнне. А адна жанчына нават заявіла, што наогул не заўважыла паломкі і думала, што так і павіна быць.

▲ Жыхар Запарожжа выставіў на продаж сумленне. Купіць яго можа праз інтэрв'ят-аукцыён. Прадавец паведаваў, што сумленне «козанае», «дарові патрапанае», але «ўсё яшчэ прадазвольнае». Ён сцвярджае, што сумленне не яго — хтосьці выкінуў, а ён проста падараў. Украіне прадаць чужое сумленне таму, што ў яго засталася сваё, а два сумленні «ў двухканальным рэжым не ставяцца і канфіліктуецца паміж сабой». Стартывы кошт — 1 трыўна. Гаспадар абадае адравіць лот пакупніку электронным пісьмом. «Пасля атрымання пісьма сумленне самаінтэгруецца ў вашу сістэму». Тавар, хутчэй за ўсё, быў выраблены ў СССР, сцвярджае прадавец. За сумленне ўжо даюць 105 трыўнаў. Таргі працягваюцца.

Паводле наведаннаму карэспандэнту «Звязды» і інфармагенцтваў.

Цімафей КАЛАЧОЎ: «Харваты нас пабойваюцца»

Сёння ўвечары на стадыёне «Дынама» наша нацыянальная зборная па футболе згуле адборачны матч чэмпіянату свету 2010 года супраць харватаў. Вялікі футбол прыйшоў у Мінск пасля працяглага перапынку — 25 лістапада мінулага года барысаўскі БАТЭ ў Лізе чэмпіёнаў супрацьстаяў мадрыдскаму «Рэалу», пасля чаго было больш за восем месяцаў перапынку. Частка білетуў на

ХТО ПАРУШАЕ ЗЯМЕЛЬНАЕ ЗАКАНАДАЎСТВА?

У нашу газету звярнуліся жыхары вёскі Краснае Гомельскага раёна Ганна Пятрова і яе дачка Ірына Шагуліна са скаргай на дзеянні мясцовага сельвыканкама. А сутнасць справы ў наступным.

Дзесяць гадоў таму Ганна Андрэеўна Пятрова прадала свой дом і перайшла жыць да дачкі Ірыны Шагулінай, пры доме якой маецца прыватнае ўчастак плошчай 15 сотак (што і зафіксавана ў гаспадарчай кнізе). Ганне Андрэеўне было выдзелена асобнае памышканне (яна — чалавек пажылы), а вось агародам яна і дачка Ірына карысталіся адным. Сумесна, значыць, апрацоўвалі яго.

Гэта — з аднаго боку. З другога... Вёска Краснае — не звычайнае сельскае паселішча. Прыгарадны па афіцыйных паперах. А ў народзе хто-ніхто называе яго нават гарадскім мікрараёнам. Напэўна, невядома, бо ад гарадскога ўзбудоўнага ці тралейбуснага прыпынку да яе не болей за трыста метраў. Нездарма за непрацяглае час тут вырасталі дзесяці катэджы. А зямля — дабраўрадная, высакабальная. Многія, хто не мае жылля, імкнучы атрымаць тут частак, пабудавалі. Як сцвярджае старшыня сельскага Савета, чарга на палляшэнне жыллёвых умоў даходзіць да трыста чалавек. Дарэчы, сельсавет уваходзіць у праект планіроўкі прыгараднай зоны Гомеля, які зацверджаны Урадам краіны і рашэннем абласнога выканаўчага камітэта. Адна паведна з тым праектам паступае з'яўляюцца новыя вуліцы ці новыя жыллёвыя пабудовы, у тым ліку і на зямельных участках, якія раней былі самавольна заняты.

У гэтым выпадку адабранне лішніх сотак Ірыны Шагулінай знаходзіцца ў кампетэнцыі сельвыканкама ці адбываецца па пастанове судовых органаў. І нават калі б яна не падала тую заяву на выкуп зямлі, то ўсё роўна падчас інвентарызацыі зямель, якая ўжо ідзе, лішнія соткі «прыхваць» не ўдалася б. Вось такая сітуацыя. Дарэчы, адзін з мясцовых жыхароў параіў мне пацкавацца ў абласной пракуратуры злучэннямі службовых асоб сельвыканкама падчас вырашэння пытанняў зямельнага заканадаўства. Гэтай парадай я і скарыстаўся.

Там канстатавалі, што згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 58 «Аб некаторых пытаннях адабрання і прадстаўлення зямельных участкаў» зямля для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва ў абласных цэнтрах і іхніх прыгарадных зонах выдзяляецца грамадзянам за ўласнасць на аўкцыёнах. Аднак на рашэнні сельвыканкама і абмер зямель ніхто не рабіў. Дык чаму адразуць толькі ў нас? Ці нельга пакінуць тую сем сотак, скажам, за Шагулінай ужо на законнай падставе, адпаведна аформішы ўсё? Бо што можа даволі стала Ганна Андрэеўна вырашчыць у полі за кіламетры ад вёскі, калі там па начках і нават днём «шчыруюць» бамжы?

Размова гэта адбывалася ў прысутнасці старшыні сельскага Савета Ніны Маісеенкі і намесніка начальніка землеўпарадкавальнай і геадэзічнай службы Гомельскага раёна Алены Рандоўцавай падчас

«Адграмдзяніна не запатрабавалі нават дакументаў, якія пацвярджалі б патрэбу ў палляшэнні жыллёвых умоў».

«Але ж і ў суседзях сёння тое самае. У таго чалавека, якому быў прададзены дом Пятровай, — 21 сотка, а па гаспадарчай кнізе — 15, у іншай суседзі — 23, — кажуць жанчыны. — Ды і ў астатніх — таксама. Справа, відавочна, у тым, што агароды выходзяць у поле, што здаўна іх уладальнікі пакрысе «пашыралі» тры соткі, і абмер зямель ніхто не рабіў. Дык чаму адразуць толькі ў нас? Ці нельга пакінуць тую сем сотак, скажам, за Шагулінай ужо на законнай падставе, адпаведна аформішы ўсё? Бо што можа даволі стала Ганна Андрэеўна вырашчыць у полі за кіламетры ад вёскі, калі там па начках і нават днём «шчыруюць» бамжы?

Размова гэта адбывалася ў прысутнасці старшыні сельскага Савета Ніны Маісеенкі і намесніка начальніка землеўпарадкавальнай і геадэзічнай службы Гомельскага раёна Алены Рандоўцавай падчас

«Але ж і ў суседзях сёння тое самае. У таго чалавека, якому быў прададзены дом Пятровай, — 21 сотка, а па гаспадарчай кнізе — 15, у іншай суседзі — 23, — кажуць жанчыны. — Ды і ў астатніх — таксама. Справа, відавочна, у тым, што агароды выходзяць у поле, што здаўна іх уладальнікі пакрысе «пашыралі» тры соткі, і абмер зямель ніхто не рабіў. Дык чаму адразуць толькі ў нас? Ці нельга пакінуць тую сем сотак, скажам, за Шагулінай ужо на законнай падставе, адпаведна аформішы ўсё? Бо што можа даволі стала Ганна Андрэеўна вырашчыць у полі за кіламетры ад вёскі, калі там па начках і нават днём «шчыруюць» бамжы?

Размова гэта адбывалася ў прысутнасці старшыні сельскага Савета Ніны Маісеенкі і намесніка начальніка землеўпарадкавальнай і геадэзічнай службы Гомельскага раёна Алены Рандоўцавай падчас

«Але ж і ў суседзях сёння тое самае. У таго чалавека, якому быў прададзены дом Пятровай, — 21 сотка, а па гаспадарчай кнізе — 15, у іншай суседзі — 23, — кажуць жанчыны. — Ды і ў астатніх — таксама. Справа, відавочна, у тым, што агароды выходзяць у поле, што здаўна іх уладальнікі пакрысе «пашыралі» тры соткі, і абмер зямель ніхто не рабіў. Дык чаму адразуць толькі ў нас? Ці нельга пакінуць тую сем сотак, скажам, за Шагулінай ужо на законнай падставе, адпаведна аформішы ўсё? Бо што можа даволі стала Ганна Андрэеўна вырашчыць у полі за кіламетры ад вёскі, калі там па начках і нават днём «шчыруюць» бамжы?

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

«СЯКЕРА ВАЙНЫ» ўдарыла не па дрэве, а па суседскіх узаемаадносінах

У нумары газеты ад 5 жніўня пад рубрыкай «Гарачы» тэлефон» мы распавялі чытачам пра канфліктную сітуацыю, якая некалькі дзён таму прайшла ў вёсцы Ірына Шагуліна са скаргай на дзеянні мясцовага сельвыканкама. А сутнасць справы ў наступным.

Нагадаем, падаючыя яблыкі сваім шумам перашкаджалі сямі мужчынам-заяўнікам, дзе гадавалася малое дзіця. Прынамсі, так ён нам гаварыў. Аднак вырашыць праблему, нават калі яна і была, так, як звычайна прынята ў суседзях — за сталом перамоў, у чытача чамусьці не атрымалася. Дакладней, ён пачынаў, што да маці, якая накіравалася да суседзяў з прэтэнзіяй наконт галінкі дрэва, аднесліся не вельмі паважліва. Таму заяўнік напісаў афіцыйны запыт у сельскі Савет з просьбай дапамагчы вырашыць канфліктную сітуацыю, а потым падумаў, што там марудзятца з адказам (хоць адведзеныя на заканадаўстве тэрміны на разгляд скаргі на той момант яшчэ не выйшлі, ды і сельскі Савет ужо вызначыў дзень для сустрэчы суседзяў, каб яны змаглі дамовіцца), і звярнуўся ў газету.

І такая сустрэча адбылася, хоць праходзіла яна ў «завочнай» форме: мужчына, спасылаючыся на занятасць, пагутарыў з работнікамі сельскага Савета раней, у вызначаны час туды наведвалася і суседка заяўніца — другі бок канфлікту. Дарэчы, гэта жанчына патэлефанавала ў рэдакцыю ў дзень выхаду публікацыі і сказала: галінку дрэва мы спілём, няма праблем. І спілвалі, пацвердзіла нам старшыня Міханавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Мінскага раёна Святлана Давальцова, што мусіла выступіць у згаданай сітуацыі ў ролі трацэйскага судзі. Аднак на гэтым праблему ў заяўніка не скончылася, а, хутчэй, толькі распачалася...

Суседзі, у сваю чаргу, выказаліся супраць пчол, якіх трымае на сваім участку мужчына і якія даймаюць іх (падтрымку па гэтым пытанні выказала і іншая суседка, у якой дзіця-астматык). Дарэчы, падчас размовы з нашым заяўнікам у сельскім Савеце выпадкова быў і прадстаўнік Саюза пчалароў (займаўся сваімі справамі, яго папрасілі затрымацца), так што гаворка ў гэтым плане была кампетэнтнай.

Дык вось, мужчыну патлумачылі: каб яго пчолы не даймалі суседзяў, згодна з новымі патрабаваннямі, што рэгламентуюць утрыманне грамадзянамі вулляў, ён павінен замяніць агароджы з сеткі рабца на іншую — суцэльную, не менш за два метры вышыняй. Мужчына, паводле слоў Святланы Давальцовай, крыху збянтэжыўся, аднак потым прапанаваў устанавіць новую агароджу з шыферу. Аднак плот павінен мець прапускную здольнасць не менш за 10 працэнтаў, парывалі яму. І ўвогуле, устаноўку новай агароджы трэба ўзгадняць з суседзямі: ці будучы яны задаволеныя?

Далей — болей. Хата, у якой жыве заяўнік, на схіле даху не мае адліваў, з-за ападкаў падмурак псуецца. А паколькі хата стаіць фактычна на мяжы ўчасткаў, каб нешта прадпрыняць, давядзецца заходзіць з боку суседзяў. Значыць, прыйдзецца зноў жа дамаўляцца з імі, калі, скажам, будзе вырашана абласці дом цэглай. І на гэтым магчымыя праблемы з людзьмі, што жывуць побач, у мужчыны не вычарпаны...

Пакуль што, трэба аддаць належнае суседзям заяўніка, ніякіх заяў у сельскім Савеце яны не пакідалі — проста вусна выклікалі свае прэтэнзіі. І самае лепшае і адзіна правільнае, як падаецца, — ісці яму да іх з мірнымі перамовамі. У рэшце рэшт, гэта ён першым дастаў «сякеру вайны», на свае нязручнасці суседзі да пары да часу закрывалі вочы. Як нам паведмілі, наш заяўнік абяцаў падумаць над усім вышэйсказаным...

Сяргей РАСОЧКА.

ПЕРАДАЦЬ ЦІ ПАКІНУЦЬ?

Сёння за добраўпарадкаванне адказваюць сельскія Саветы. А заўтра?

Лашанскі сельсавет — адзін з самых аддаленых ад сталіцы ў Мінскім раёне. І хоць выглядае ён як тыповы сельскі, знаходжанне ў прысталічнай зоне накладвае пэўныя абмежаванні на мясцовы лад жыцця. І на работу органаў мясцовай улады таксама.

Мы жмякуем з Маладзечанскім раёнам. Але рытм жыцця ў Мінскім раёне, і адпаведна ў нашым сельсавеце іншы, — расказвае старшыня Лашанскага сельскага Савета дэпутатаў Галіна Кандраценка. — Думаю, што маім калегам з таго боку «мяжы» працуецца ўсё ж спакэйней. Напружанасць узрастае па меры набліжэння да сталіцы — у сэнсе патрабавальнасці наша насельніцтва не сустрапае нічым.

Прынамсі, перакананца ў гэтым мне давясла вельмі хутка — калі адна з на-

ні пачаткі рэгіструючага органа, ні адпаведнага падпісу. Відавочна, што тэхспарт без пачаткі — не тэхспарт, але грамадзянка ніяк не хацела з гэтым пагаджацца...

Мясцовае насельніцтва ў нас больш спакэйнае, а вось гараджане, якія набылі тут участкі або атрымалі іх у спадчыну, любяць «пакачаць правы». Ім і дарогі патрэбныя, як у сталіцы, і асвятленне, і водаправод, — расказвае Галіна Васільеўна. — Развітацця са сталічнай прапіскай і афіцыйна рэгістравацца тут яны не спяшаюцца, хоць і жывуць у нас пастаянна. А як толькі ўнікаюць пытанні — адразу бягуць у сельскі Савет: вы нам павінны!

Між тым, штат сельвыканкама вызначана зыходзіць з колькасці менавіта зарэгістраваных жыхароў, якіх тут налічваецца каля дзвюх тысяч. Рэальная ж колькасць насельніцтва сельсавета, на думку старшыні, дасягае 4 тысяч.

У нас на тэрыторыі толькі спадчынных дамоў 356, а кожны дом — гэта 3—5 спадчынікаў. І практычна ўсе яны пера-зджваюць сюды на пастаяннае месца жыхарства... Яшчэ адна афіцыйна няўлічаная катэгорыя жыхароў — уладальнікі зямельных участкаў, набытых пад будаўніцтва дома. Калі чалавек атрымаў у сельскай мясцовай частцы, яму ў хуткім часе спатрэбяцца газ, вада, дарога, крама і г.д. Куды ён будзе звяртацца з усімі адпаведнымі пытаннямі? Зразумела, да сельскай улады. Таму, фарміруючы штат сельвыканкама, трэба зыходзіць не толькі з колькасці насельніцтва, якое пражывае тут пастаянна, але і ўлічваць іншыя катэгорыі — і спадчынікаў, і тых, каму на тэрыторыі сельсавета выдзяляюцца зямельныя участкі, — упушчана Галіна Кандраценка.

Разам з наплывам мічан высока-вы ўклад жыцця ў Лашаных пачаў усё больш набываць гарадскія абрысы. Добра гэта ці... не вельмі? З аднаго боку, паступова сціраецца тая самая «славуцкая» мяжа паміж гарадамі і вёскай. З іншага... Раней, калі высокія трымалі кароў, у мясцовай уладзе не балела галава пра тое, як абкасіць грамадскія тэрыторыі. Людзі самі касілі траву, назапашвалі корм жывёле. Цяпер на 26 населеных пунктаў сельсавета — усюго 24 каровы. У Лашаных — увогуле адна. Лічы, рарытэт...

Галіна Кандраценка, старшыня Лашанскага сельскага Савета дэпутатаў.

Мы лічым, што выйсці з сітуацыі можна зноў-такі дзякуючы АЭС, — адзначае Віктар Свіла. — І прычына не толькі ў тым, што ў выніку з'явіцца рэальны стымул для развіцця сферы паслуг. Асноўная стаўка на іншае — разам са станцыяй павінны стварацца новыя «жаноцкія» вытворчасці. Сумненна тут няма, тым больш, што дадатковыя працоўныя месцы спатрэбяцца не толькі цяперашнім жыхарам раёна.

Гульня на апярэджанне Ужо вырашана: калі ўсё ж пачне будавацца горад энергетыкаў, то ў самім Астравуцкім. А гэта значыць толькі адно — колькасць жыхароў райцэнтра можа павялічыцца ў разы. Як кажуць, з усімі наступствамі.

Праект па праектацыі ўчастак чыгункі да будучай пляцоўкі ў паўночнай частцы раёна — гэта відавочны плюс. Як і перспектыва з'яўлення ў Астравуцкім уласнага гарадскога грамадскага транспарту (пакуль невялікаму райцэнтру ён практычна не патрэбны). Яшчэ адной перавагай з'яўляецца натуральнае «ўмацаванне» мясцовай жыллёва-камунальнай гаспадаркі. А таксама развіццё медыцыны, адукацыі, інфраструктуры адпачынку.

У рэшце рэшт, АЭС спыніць паступіваю страту насельніцтва. І гэта аргумент не менш

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

А за добраўпарадкаванне ў Мінскім раёне спаганяюць па поўнай праграме, не зважаючы на «аб'ектыўныя прычыны». Адной з гэтых прычын магла б стаць адсутнасць на тэрыторыі сельсавета сельскага гаспадарчага прадпрыемства. (Дарэчы, многія кіраўнікі пярвічнага звяна ўлады ўспрынялі б такую акалічнасць як сапраўдную трагедыю. І гэта зразумела — калі няма базавай гаспадаркі, усе работы па добраўпарадкаванні тэрыторыі кладуцца на «плечы» сельвыканкама.) Старшыня Лашанскага сельскага Савета гэта «нязручнасць» не напалохла, а прымушала тэрмінова пераарыентавацца ў прапанаваных абставінах.

Як толькі мы зразумелі, што дапамогі чакаць няма ад каго, усталілі пэўную сістэму: замацавалі «нічо» тэрыторыю за ўстановамі і арганізацыямі нашага сельсавета — у разумных межах, натуральна... І гэтай сістэмы прытрымліваемся строга — у канцы кожнага года адпраўляем кіраўнікам устаноў лісты з просьбай да пачатку студзеня паказаць нам план мерапрыемстваў на навадзённым парадку на сваёй тэрыторыі на наступны год... А на пачатку сакавіка праводзім спецыяльнае пасяджэнне выканкама, на якім прадстаўнікі арганізацый — кожны паасобку — абараняюць свае планы.

Некаторыя іншыя сельвыканкамы праводзяць падобныя пасяджэнні ў студзені ці лютым, але Галіна Кандраценка сцвярджае (зыходзячы з уласнага ж вопыту), што «студзені і люты не даюць такога эфекту, які дае сакавік».

Вясной пачынаецца ўся асноўная работа па добраўпарадкаванні, і мы ад слоў (правядзення пасяджэння) адразу пераходзім да справы. А калі абмяркоўваць планы ў студзені, дык да пачатку вясны многія з тых жа кіраўнікоў «перагараць», забудуцца на свае абяцанні, і работу трэба будзе пачынаць спаткач.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ВАРЫЯНТЫ «паўночнай пляцоўкі»

Больш прывабныя крамы, кірмашы плюс шматлікія варыянты для працаўладкавання — дзякуючы невялікай адлегласці (у чатыры дзясяткі кіламетраў) амаль увесь «савецік» час Астравецкі раён быў у асноўным зарыентаваны на Вільнюс. З усталаваннем дзяржаўнай мяжы гэта «адметнасць» нібыта знікла. Затое з'явілася іншая. Сёння Астравеччына стала вядомай перш-наперш як магчымай пляцоўка для першай беларускай АЭС. І хоць канчатковае рашэнне тут яшчэ не прынятае, для мясцовых жыхароў гэта — тэма нумар адзін.

Галоўнае — нічога не замоўчваць

Казаць, што першыя паведамленні аб намеры будаваць АЭС выклікалі ў раёне захапленне, было б яўнай няпраўдай. Наўрад ці можна сустрэць беларуса, які б ніколі не чуў пра Чарнобыль. Прычым рэха той трагедыі дакацілася непасрэдна да Астравеччыны — тут з'явіліся перасяленцы Гомельшчыны.

— Калі стала вядома аб планах размяшчэння ў нас атамнай электрастанцыі, рэакцыя многіх быў сапраўды шок, мімаволі напрошваліся паралелі з чарнобыльскай бядой, — распавядае намеснік старшыні Астравецкага райвыканкама Віктар Свіла. — Але што адметна: найбольш спакойна да навіны паставіліся тых ж перасяленцы. Бо яны памяталі, што суседства з электрастанцыяй было прэстыжным і давала пэўныя перавагі. А паступова і з'явілася разуменне: трагедыя 26 красавіка 1986 года магла здарыцца толькі ў той час і ў той краіне. Аднак сітуацыя змянілася. Бо многія ведаюць, што пайшла наперад, здолела прапанаваць больш бяспечныя реактары навука. А плюс да таго амаль кожны ўсведамляе, што пляцоўка электрастанцыі стане даступнай для экспертаў МАГАТЭ і іншых міжнародных арганізацый, што за радыяцыйным фонам будучы пільна сачыць у суседняй Літве, што ніхто і нічога не збіраецца хаваць.

Сёння ў раёне ёсць людзі, якія выказваюцца катэгарычна супраць праекта, ёсць тых, хто пакуль канчаткова не вызначыўся наконт гэтага. Аднак спецыяльнае апытанне грамадскай думкі прынесла даволі нечаканы вынік — за АЭС выказалася большасць жыхароў Астравеччыны. І не

ў апошняю чаргу з-за чыста эканамічнага інтарэсу. Пры любой раскладцы станцыя «пацягне» шматлікія варыянты ў рэгіён. А ў сваю чаргу гэта не проста перспектыва бездацкага бюджэту і паліяшэння якасці жыцця, але таксама — новыя працоўныя месцы. Дарэчы, цікава: неўзабаве пасля інфармацыі аб АЭС у мясцовы райвыканкам значна пачасціліся заробкі. Па сутнасці, з адным пытаннем: як... запісацца на будоўлю?

Жанчыны з рэальнымі шанцамі Кардонная фабрыка, завод па вытворчасці электраабсталявання, камбінат кааператывнай прамысловасці, прадпрыемства бытавога абслугоўвання

Пры любой раскладцы станцыя «пацягне» шматлікія варыянты ў рэгіён.

плюс некалькі прыватных арганізацый — прамысловасць Астравецкага раёна не назавеш буйной нават пры ўсім жаданні. А адсюль і праблемы на рынку працы. Сёння ў мясцовай службе занятасці зарэгістравана 126 чалавек — лічба нібыта невялікая. Аднак казачкі беспрацоўя тут большы, чым у сярэднім па краіне. І да таго ж застаюцца амаль «хранічныя» цяжкасці з працаўладкаваннем жанчын. Іх доля ў агульнай колькасці беспрацоўных рэгіёна дасягае 85%. Тым часам «жаночыя» прапаў ад наймальніку практычна няма. Так, прадстаўніцы «слабой паловы» заробляюць на нарыхтоўках грыбоў і ягад, бяруць удзел у пільных грамадскіх работах. Але гэта — даход не пастаянны.

Мы лічым, што выйсці з сітуацыі можна зноў-такі дзякуючы АЭС, — адзначае Віктар Свіла. — І прычына не толькі ў тым, што ў выніку з'явіцца рэальны стымул для развіцця сферы паслуг. Асноўная стаўка на іншае — разам са станцыяй павінны стварацца новыя «жаноцкія» вытворчасці. Сумненна тут няма, тым больш, што дадатковыя працоўныя месцы спатрэбяцца не толькі цяперашнім жыхарам раёна.

У рэшце рэшт, АЭС спыніць паступіваю страту насельніцтва. І гэта аргумент не менш

важкі. Нягледзячы на пэўнае павелічэнне нараджальнасці, агульная карціна наступная: з 379 населеных пунктаў раёна 266 маюць не больш за паўсотню жыхароў. А яшчэ 40 вёсак і хутароў і увогуле працяваюць існаванне чыста фармальна — людзей тут больш няма.

Але ў той жа час не сакрэт: будучы і свае «мінусы». Невысокі ўзровень злучанасці, адсутнасць праблем з той жа наркаманіяй — гэта Астравеччына сёння. Заўтра, у сувязі з хуткім прытокам вялікай колькасці людзей, карціна можа змяніцца. І прыкладу таму шмат.

— Мы бачым гэтыя праблемы ўжо цяпер, і таму адзначна перакананы: трэба загадаць папярэджанні аб захаванні непаўторнага асродку Астравеччыны, якая адметная ўнікальнай прыродай, сваім ладом жыцця, асаблівым стаўленнем да ўласнай і працы, сваёй беларускай мовай з дамажамі польскіх слоў, — заўважае Віктар Свіла. — І ў гэтым плане не апошня задача на сёння — максімальна «замацаваць» мясцовы каларыт у пісьмовых крыніцах. Бо цяперашнія жыхары раёна павінны ведаць: іх звычай не знікнуць. А тых, хто прыедзе сюды ў выпадку будаўніцтва АЭС, павінны разумець, што яны патрапілі не ў чыстае поле. І што традыцыі гэтага краю трэба паважаш.

Сяргей ГРЫБ. Мінск — Астравец.

Дзе ўзяць грошы на добрую справу?

Спытайце ў іванаўскіх дэпутатаў Дэпутаты Іванаўскага раёна Савета ўласным прыкладам паказалі, як можна вырашаць некаторыя праблемы. На адной з сесій, калі гаворка ішла пра здароўе насельніцтва, намеснік старшыні райсавета галоўны ўрач райбальніцы Юрый Ільшчанкаў выказаў занепакоенасць ростам колькасці людзей, якія пакутуюць ад высокага артэрыяльнага ціску.

Асабліва складанае становішча ў малых населеных пунктах, дзе няма ФАПУ. І тут жа выступаюць прапанаваў дэпутатам сабраць, хто колькі можа, грошай, каб закупіць танометры для гэтых вёсак. Калегі па Савеце падтрымалі галоўнага ўрача. Было сабрано 1 мільён 806 тысяч рублёў, за якія купілі 48 апаратаў для вымярэння ціску.

Старшыні сельскіх Саветаў і старасты адразу вызначылі, каму з насельніку малых вёсак можна даверыць гэту работу, асабліва запатрабаванымі аказаліся былія медыкі. Ну а людзей без адпаведнай адукацыі навучылі нягійрай працэдурі вымярэння ціску, выдалі ім інструкцыі аб аказанні першай дапамогі пры высокіх паказчыках танометра.

Варта адзначыць, што гэта не першая акцыя па зборы грошай на добрую справу, праведзеная іванаўскімі дэпутатамі. Летась яны сабралі сродкі на ўстаноўку помніка на магіле зямляка, мастака Рубанава — да яго стогадовага юбілею.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ПЕРАДАЦЬ ЦІ ПАКІНУЦЬ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Дарэчы, мясцовае начальства па-рознаму ставіцца да даручэнняў прыватнай улады — не ўсе спяшаюцца наводзіць парад на замацаваных тэрыторыях. Ёсць праблемы, напрыклад, з племтупшказаводам (ППЗ «Беларускі»). Адміністрацыйны будынак прадпрыемства знаходзіцца ў горадзе Заслаўі, а ўся сельгастэхніка і майстэрні — у Лашанах. Да наведвання парадку на тэрыторыі вакол сваіх аб'ектаў завод, паводле выказвання Галіны Кандраценкі, ідзе «доўга і цяжка».

— Усё вырашае «чалавечы фактар», і ад гэтага нікуды не дзецца. Новы галоўны аграром гаспадаркі лічыць, што выконваць распараджэнні сельскага Савета неабавязкова. Як на гэта паўплывае? — разважае Галіна Васільеўна.

— А пратаколы спрабавалі складаць? За ўтрыманне тэрыторыі ў належным стане?

— Не хацелася б з гэтага пачынаць наша супрацоўніцтва. Усё ж спадзюся на больш «мірны» шлях вырашэння праблемы. Думая, у гэтай сітуацыі мне дапаможа сама сістэма работы па добраўпарадкаванні, якая склалася на нашай тэрыторыі. Спачатку ж далёка не ўсе прымалі «на ўра» патрабаванні ўлады наводзіць парад. А цяпер уцягнуліся. Таму што сельскі Савет гэту работу кантралюе пастаянна, а не толькі ў канцы ці на пачатку года. І мы ясна даём зразумець: па-іншаму ўжо не будзе, ёсць пэўныя патрабаванні, і яны павінны выконвацца... А вольна фізічных асобаў пратаколы за парашэнне ўтрымання тэрыторыі сёлета складалі — іх было 6. Але гэта не многа. Цяпер людзі і самі цягнуцца да парадку, чысціні, прыгожасці. І сельскі Савет, зноў жа, не пакідае такія памкненні незаўважанымі — у канцы года мы падводзім вынікі добраўпарадкавання і абавязкова адзначаем лепшых.

Старшыня сельскага Савета сцявяджае, што практычна 8 з 10 вясковых жыхароў ужо праніклівы ідэяй наведвання чысціні. Яны акуратна аплачваюць вываз смецця — 7600 рублёў на год за аднаго чалавека, і два разы на тыдзень па населеных пунктах праязджае трактар. У кожную пару года, пры любым надвор'і.

— І як? — Ды страшна ўспінацца... Усе пытанні з тэхнічнай вырашальнасцю толькі «на асабістых кантактах». Не «дастанеш» тэхніку — касі касой... Але тады яшчэ людзі самі касілі, бо трымалі скаціну. Ды і мужчынскае насленніцтва больш моцнае было. А сёння я не ўяўляю сельсавет без уласнай тэхнікі, тым больш — прысталічны.

Але год таму Міністэрства фінансаў забараніла сельвыканкамма набываць паліўна-эмазачныя матэрыялы, а таксама трактары, гаспадаркі, іншую спецтэхніку і абсталяванне, матывуючы сваё рашэнне тым, што добраўпарадкаваннем тэрыторыі цяпер павінны займацца спецыяльныя (чытай — камунальныя) службы.

— З гэтым я не зусім згодная, — гаворыць Галіна Кандраценка. — Вось вы прыехалі ў наш сельсавет — і што бачыце ў першую чаргу? Не асфальт, хоць ён у нас і пакладзены, а траву. Лашаны — гэта вёска, хоць і пад Мінскам, і трава тут расце паўсюль. Чым мне яе пакасіць? А калі я не пакашу, то хто гэта зробіць? — Ну, скажам, ЖКГ... — Магчыма, з цягам часу ім

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

«Магчыма, з цягам часу ЖКГ перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння рабіць гэта рана».

— І як? — Ды страшна ўспінацца... Усе пытанні з тэхнічнай вырашальнасцю толькі «на асабістых кантактах». Не «дастанеш» тэхніку — касі касой... Але тады яшчэ людзі самі касілі, бо трымалі скаціну. Ды і мужчынскае насленніцтва больш моцнае было. А сёння я не ўяўляю сельсавет без уласнай тэхнікі, тым больш — прысталічны.

Але год таму Міністэрства фінансаў забараніла сельвыканкамма набываць паліўна-эмазачныя матэрыялы, а таксама трактары, гаспадаркі, іншую спецтэхніку і абсталяванне, матывуючы сваё рашэнне тым, што добраўпарадкаваннем тэрыторыі цяпер павінны займацца спецыяльныя (чытай — камунальныя) службы.

— З гэтым я не зусім згодная, — гаворыць Галіна Кандраценка. — Вось вы прыехалі ў наш сельсавет — і што бачыце ў першую чаргу? Не асфальт, хоць ён у нас і пакладзены, а траву. Лашаны — гэта вёска, хоць і пад Мінскам, і трава тут расце паўсюль. Чым мне яе пакасіць? А калі я не пакашу, то хто гэта зробіць? — Ну, скажам, ЖКГ... — Магчыма, з цягам часу ім

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

«Шпіталь» хуткай дапамогі

Здавалася б, зусім нядаўна яны, такія маладыя, прыгожыя, рамантычны-ўзнёслыя, ехалі па размеркаванні ў сваю першую бальніцу на самастойную працу. Тады Аляксандр і Галіна Мінцы думалі, што адпрацуюць у палескай вёсцы абавязковыя два-тры гады, ды і пададуцца куды-небудзь у горад...

Але нарадзіліся дзеці, прывыклі дактары да вясковага жыцця. Сталі будаваць свой дом. Амаль трыццаць гадоў прайшло, якія і не заўважылі за працай, за ўласнымі клопатамі. Ужо і дачкі па-

пералічыць адразу цяжка. Два дзядзькі Галіны Івануны, бацькавыя браты, жыццё прысвяцілі гэтай высакароднай справе. Свацця ў Баранавічах працуе хірургам. «У нашай сям'і прадстаўлены ўсе спецыяльнасці, ёсць тэрапеўты, педыятр, рэаніматалаг, гінеколаг, хірург. Можна, — смяецца Галіна Івануна, — у выпадку чаго свой шпіталь разгарнуць».

Сельская бальніца і ёсць шпіталь хуткай дапамогі, дзе, здараецца, мала цапе застаецца на роздум. Усёго было за столькі гадоў працы, але нікому ў дапамозе яны не адмовілі. Галіна Івануна ўспомніла выпадак, калі муж свяціў фарамі сваёй машыны, а яна ў цёмнай хаце дапамагала парадзіце. Электрычнасць у тым доме, як няцяжка здагадацца, была адключана... Вось і цяпер яе, участковага педыятра, найбольш хвалююць нядабайныя сем'і. І такіх, на жаль, хапае ў Хатынічах. Наогул жа вёска славіцца высокім узроўнем нараджальнасці. На ўчастку — 42 немаўлята да года. Не кожная гарадская паліклініка можа пахваліцца такімі паказчыкамі. Адпаведна і ў

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

нагрузкі на працы. Штодзень на прыём прыходзяць больш за два дзяцікі матуль з дзецьмі. Абсалютна большасць маці сочаць за здароўем дзяцей, ста-

ХТО ПАРУШАЕ ЗЯМЕЛЬНАЕ ЗАКАНАДАЎСТВА?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Можа, гэта адзін такі выпадак? Як было ўстаноўлена ў ходзе праверкі, адной грамадзянцы прадставілі зямельны ўчастак (больш за 9 сотак) па вуліцы 8 Сакавіка ў Красным, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

і іншыя звесткі, якія б пацвярджалі патрэбу грамадзян у паляпшэнні жыллёвых умоў...

На жаль, Красненскі сельвыканкам не выключэнне ў Гомельскім раёне — у сэнсе парашэнняў выканання зямельнага заканадаўства. Так, Чонкаўскі сельскі выканаўчы камітэт выдзеліў зямельны ўчастак у пасёлку Чонкі банкаўскаму работніку, які прапісаны на тэрыторыі раёна, а працуе ў Гомелі. Названае рашэнне таксама адменена на пратэсце пракуратуры Гомельскага раёна.

А як расцэньваць наступныя факты? Старшыні сельскага Савета (цяпер ужо былой) у прыватную ўласнасць па льготнай цане (як грамадзянцы, якая мела патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў) і стала ў чэрзе з 1999 года быў выдзелены зямельны ўчастак у пасёлку Хутар. Яна прадала яго ў 2005 годзе. А летась сельвыканкам зноў выдзеліў ёй участак у паўднёвым напрамку патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

перададуць усе населеныя пункты, цалкам забяраюць ад сельскіх Саветаў добраўпарадкаванне. Але сёння, хоць яна на тэрыторыі сельскага Савета пастаянна не пражывала, а ў вёсцы зарэгістравалася, каб атрымаць той участак і пабудоваў тут дом. Больш за тое, грамадзянка падала ў сельсавет даведку аб тым, што працуе ў мясцовым СВК «Перамога», што не адпавядала рэчаіснасці. Па выніках праверкі пракуратура ўобласці супраць былога кіраўніка гаспадаркі ўзбуджана крмінальная справа.

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

Вышэйназваныя незаконныя рашэнні Красненскага сельвыканкама адменены на падставе пратэстаў абласной пракуратуры. Як паказала праверка, многія заявы грамадзян на вызваленне зямельных участкаў не адпавядалі існуючым патрабаванням, сельскі Савет не заўважыў патрабаванні дакументаў аб жылым памяшканні і складзе сям'і заяўнікаў, як

дома яна закансервала праз чатыры месяцы, але яшчэ праз некаторы тэрмін (ужо сёлета) прадала незакончаны будынак. Адпаведна, пакупніку перайшоў і зямельны ўчастак.

Грубяя парашэнні зямельнага заканадаўства мелі месца таксама ў Зябраўскім, Улукаўскім, Цярэшкавіцкім, Бабовіцкім сельскіх выканаўчых камітэтах. Так, Цярэшкавіцкі сельсавет выдзеліў участак у 15 сотак у паўднёвым напрамку валоўнае пакаёвую кватэру плошчай 70 квадратных метраў. А ў Зябраўскім сельвыканкаме зямельны ўчастак выдзеліў беспрацоўнаму, які стаў у ўліку ў цэнтры занятасці насельніцтва па раёне. Але на той час ён ад паслуг па працаўладкаванні адмовіўся і на тэрыторыі раёна не працаваў... Ва ўсіх выпадках вінаватыя службовыя асобы былі прыцягнуты да адказнасці.

А што датычыцца Ганны Андрэўны і Ірыны Віктараўны, дык яны заявілі, што будуць скардзіцца далей...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Толькі 19 жніўня не будучы курсіраваць электрычкі Мінск, Інстытут культуры — Стоўбцы адпраўленнем у 14.39, Стоўбцы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем у 10.43. У гэты ж дзень электрацягнікі Баранавічы — Мінск, Інстытут культуры адпраўленнем у 8.17 будзе прыбываць на станцыю Мінск-Пасажырскі.

Такаса 19 жніўня электрычка Мінск, Інстытут культуры — Брэст адпраўленнем у 11.54 будзе адпраўляцца са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 12.00, а электрацягнік Мінск, Інстытут культуры — Баранавічы адпраўленнем у 13.56 будзе адпраўляцца са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 14.00.

20 жніўня электрычка Мінск, Інстытут культуры — Барысаў будзе рухацца па маршруце Мінск-Усходні — Барысаў адпраўленнем у 12.40 будзе рухацца па маршруце Мінск — Аляхновічы, а Маладзечна — Мінск адпраўленнем у 14.58 — па маршруце Аляхновічы — Мінск.

Сяргей РАСОЛКА.

Аляксандр Кузьмін загадвае ўчастковай бальніцай. Яго праца — гэта штодзённымі клопатамі загадкава, урача, адміністратара, гаспадарніка. На пытанне пра работу напачатку ён адказаў карот

МОРКВА — ДЛЯ ПРЫГАЖОСЦІ І ДАЎГАЛЕЦЦА

З глыбокай старажытнасці морква была адной з самых распаўсюджаных агародных культур. У народзе лічылі, што морква здольная «ствараць кроў», і лячылі ёю малакроўе. Адсюль і пайшла прыказка: «Ад маркоўкі больш кроўкі».

У аранжавых караняплодах (гэта найбольш каштоўныя гатункі) утрымліваюцца амаль усе вядомыя вітаміны (В₁, В₂, В₃, С, Е, К, РР) і іншыя бяглівае актыўныя рэчывы (мікра- і макразэлемнты, ферменты, флаваноіды, кумарыны). Але больш за ўсё ў іх карашчы (да 30 мг на 100 г сырога рэчыва), які ў арганізме чалавека пад уздзеяннем ферменту печані ператвараецца ў вітамін А. Ён неабходны для нармальнага абмену рэчываў, фізічнага і разумовага развіцця, функцыянавання органаў зроку. Акрамя таго, вітамін А павышае ахоўныя сілы арганізма, яго супраціўляльнасць да інфекцыйных захворванняў і неспрыяльнага ўздзеяння навакольнага асяроддзя. (Дарэчы, карацін лепш засвойваецца з тлушчам, таму мэтазгодна есці моркву са сметанай або ў выглядзе салаты ці вінегрэту, запраўленых алеем).

Дзякуючы высокаму ўтрыманню солей калію морква карысная пры хваробах сардэчна-сасудзістай сістэмы, атэрасклерозе і павышаным ціску, а соли кальцыю, жалеза і мідзі, што таксама прысутнічаюць у моркве, дабратворна ўплываюць на кроў.

Свежая надзёртая морква (штодзень па 50—100 г) у выглядзе салаты перад першай стравой або нашча карысна пры ішэмічнай хваробе сэрца, туберкулёзе, бранхіальнай астме, гастрыце з паніжанай кіслотнасцю страўнікавага соку, упадку сілы, недахопе малака ў кормячых маці.

У апошнія гады ўстаноўлена антыракавае дзеянне морквы. Пры рэгулярным яе ўжыванні ўдваю зніжаецца рызыка захварэць на гэту небяспечную немач. Акрамя таго, морква аднесена да групы прадуктаў з радыяпротэктарнымі (якія павышаюць устойлівасць арганізма да радыяцый) і антыканцэрагеннымі ўласцівасцямі і выкарыстоўваецца ў лячэнні хворых з анкалагічнымі захворваннямі.

Асабліва каштоўным лічыцца сок гэтай расліны. Калі існуе «эліксір маладосці», то ў яго абавязкова ўваходзіць маркоўны сок. Так лічаць многія. Бо гэты ўнікальны лекавы сродак — арганічная вадкасць, у якой маюць асаблівае патрабаванне клеткі і тканкі арганізма.

Сок морквы здзімае стомленасць, паліпшае апетыт і зрок, паслабляе таксічнае дзеянне на арганізм антыбіётыкаў, умацоўвае валасы і пазночкі, ачышчае скуру ад гнайчыкаў, садзейнічае вывядзенню пяску з ныраў, зніжае вагу пры атлусценні, нармалізуе страваванне, умацаванне нервовай сістэмы.

Свежы маркоўны сок рэкамендуецца цяжарным жанчынам, кормячым маці, пажылым і аслабленым пасля хваробы людзям і асабліва дзецям.

Але ёсць у морквы і супрацьпаказанні: яе ўжыванне лепш абмежаваць пры запаленні тонкай кішкі, абстрактнай язвавай хваробы страўніка і дванаціпапернай кішкі. Таксама празмернае ўжыванне морквы і маркоўнага соку нярэдка прыводзіць да таго, што скура набывае жаўтавата-аранжавы адценне. Звычайна часцей гэта працягваецца ў дзяцей, паколькі печань дарослага чалавека лепш перапрацоўвае карацін і выводзіць яго лішка з арганізма.

САЛАТ «ЛЕТНЯЯ»

Вам спатрэбіцца: 300 г кабакчы, 100 г яблыкаў, 100 г морквы, мянзэ, лімонны сок, залёная цыбуля, соль.

Кабакчы, яблык, моркву нарэзаць саломкай, дадаць соль, лімонны сок, пасыпаць дробна пасечанай залёнай цыбуляй і паліць мянзэам.

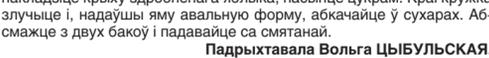
ЗРАПЫ МАРКОЎНЫЯ З ЯБЛЫКАМ

Вам спатрэбіцца: морква — 4 шт., маньяны крупы — 1 ст. лыжка, цукар — 2 ст. лыжкі, сметанковае масла — 2 ст. лыжкі, яйка — 1 шт., яблык — 1 шт.

Нашаткаваную саломкай моркву патушыце ў малаці з маслам. Дадаце маньяны крупы, цукар, крэху астудзіце, убіце яйкі і перамяшайце.

Падрыхтаваную масу падзяліце на кружкі. На сярэдзіну кожнага пакладзіце крэху здарэнага яблыка, пасыпце цукарам. Краі кружкі злучыце і, надаўшы яму авальную форму, абкачайце ў сухары. Абсмажце з двух бакоў і падавайце са сметанай.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

КРАЇНА ЗДАРОЎЯ

КАЛЕЧЫЦА ЦІ ЛЯЧЫЦА НАРОДНЫМІ СРОДКАМІ?

Наколькі бяспечныя народныя метады лячэння, высвятляла карэспандэнт «Звязды»

Андрэй хварэў на каросту. У адной з кніжачак па народнай медыцыне ён вычытаў, што карысна змяшчаць серную мазь, якой лечыцца кароста, з ртуццю. Мужчына разбіў тэрмометр і высыпаў ртутныя шарыкі ў мазь, пасля чаго намазаўся атрыманай сумессю. У выніку ён атрымаў цяжкае атручэнне і праблемы з ныркамі.

«Піва — ад бранхіту, курыны бялок — для амаладжэння» — гэта не адзіны выпадак, калі пасля прымянення народнай медыцыны пацыенты ў цяжкім становішчы дасталялі ў шпіталь.

Тацяніна мама — заўзятая прыхільніца лячэння народнымі сродкамі. Дома ў сябе яна трымае безліч кніжак з рэцэптамі па народнай медыцыне, глядзячы папулярны тэлеперадачу «Малахаў» і спрабуе рэцэпты на сабе.

«Яна пастаянна сядзіць перад тэлевізарам і слухае Малахава. Аднойчы прыходзіць да мяне і кажа: Таня, маўляў, я тут такі рэцэпт пачула. — Каб павялічыць свой бюст, патрэбна выдзёбці мякаць з кавуна і гэтыя паловы насіць пастаянна на грудзях. Не, вы чулі такое? — смеяцца Тацяна».

Тацяніна мама хварэе на цукровы дыябет 2-га тыпу, мае прасфрынае захворванне — бранхіт з астматычным характарам, які зарабіла за гады працы на камвольным камбінате. У дадатак у яе праблемы з сэрцамі і медыкаментознай алергія.

«Калі мая мама хварэе на прастуду, — распавядае Тацяна, — у яе вельмі моцны кашаль. Ад гэтага збіваецца сардэчны рытм. Падзяма».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

«Для павышэння імунітэту карысна зрабіць сабе ўнутрымывальна і ін'екцыю курынага бялка. А пасля гэтага з абсцэсам у шпіталь патрапіў».

Рызыка для сэрца

Сардэчна-сасудзістыя хваробы з'яўляюцца забойцамі №1 з 1900 года і трымаюць гэта першынство ўвесь час, за выключэннем года 1918-га, калі рэкорд чалавека забойства паставіла іспанка — пандэмія найцяжэйшага грыпу, які знёс мільёны жывых. Вучоныя працягваюць даследаваць прычыны-следчыя адносіны паміж вядома, што вельмі высокі працэнт людзей мае ў анамнезе пэўныя фактары рызыкі. Фактары рызыкі, дарэчы, — гэта звычкі або сямейныя спадчыныя прыкметы, якія павялічваюць верагоднасць узнікнення ў дадзеным выпадку сардэчна-сасудзістых захворванняў. Да фактараў рызыкі адносяць і такія прыкметы, якія немагчыма кантраляваць — пол, узрост, спадчыннасць, і такія, што паддаюцца свядомаму кантролю, — курэнне, вага, фізічная актыўнасць, утрыманне халестэрыну ў крыві, павышаны артрыяльны ціск і высокі ўзровень цукру (глюкозы) ў крыві. Згаданыя фактары могуць павялічваць верагоднасць захворвання, але самі па сабе не гарантуюць аўтаматычна, што захворванне абавязкова надзідзе.

АГІДНЫ ДЫМ Калі вы курце, ваша рызыка захварэць на якую-небудзь сардэчную паталогію, удвая перавышае рызыку чалавека, які не курчыць. Рызыка ўзрастае прама прапарцыянальна колькасці выкураных пра працягу дня цыгарэт. У курцоў вышэйшая рызыка памерці ад інфаркту міякарда і памерці раптоўна — на працягу першай гадзіны — у параўнанні з тым, хто не курчыць. Курэнне сгар, трубак і жаванне тытуню хоць і ў крыві меншай за курэнне цыгарэт ступені, аднак таксама павялічвае названую рызыку.

Калі курэнне спалучаецца з іншымі фактарамі рызыкі, напрыклад, з высокім артрыяльным ціскам, высокім утрыманнем халестэрыну ў крыві або пры наяўнасці ў сямейным анамнезе ўказанню на сардэчныя хваробы, рызыка захварэць на сардэчна-сасудзістыя захворванне значна ўзрастае.

Кожная выкураная цыгарэта накладвае невялікую, але непатрыманую нам нагрузку на сэрца і сасуды. Курэнне цыгарэт прымусівае надчыркваць залозы выдзяляць у кроў гармон, які часова павышае артрыяльны ціск і выклікае пашчэнае пульса. Курэнне зніжае колькасць кіслароду, які можа паступіць у сардэчную мышцу. У сасудах утвараецца больш тлушчавых адкладанняў — атэрасклератычных бляшак. Гэта адбываецца, магчыма, з-за таго, што курэнне стымулюе запаленне паміж сабой асаблівых крывяных клетак — трамбцытаў, якія стымулююць адкладанне халестэрыну ў сценках артерій.

Вокіс выгароду, які ўтрымлівае тытунёвы дым, пры ўдзеле з'яўляецца з гемалабінам, пігментам, які пераносіць у крыві кісларод, і займае яго месца. У выніку кроў, якая паступае да тканак і органаў, нясе менш кіслароду.

У ШЫРЫНЮ Калі ваша вага перавышае жадааную для вашага полу і ўзроста на 20 працэнтаў і больш, значыць, вы пакуеце ад лійнай вагі, або атлусцення.

Калі вы набіраеце вагу, то гэта адбываецца, галоўным чынам, за кошт тлушчу. Як і любой іншай тканцы арганізма тлушчу патрабуюцца кісларод і спажываныя рэчывы, якія можна атрымаць з крыві. Паколькі пры набранні вагі патраба ў кіслародзе і хімічных рэчывах узрастае, то таксама павялічваецца колькасць крыві, якая цыркулюе па целе. Такім чынам, лішак вагі павялічвае рызыку павышэння артрыяльнага ціску.

Лішак тлушчу спалучаецца таксама з павышэннем утрымання ў крыві ліпідатэраў нізкай шчыльнасці («дрэннага» халестэрыну) і зніжэннем узроўню ліпідатэраў высокай шчыльнасці («добрага» халестэрыну). З цягам часу гэтыя змяненні могуць прывесці да назпаўнення ў сценках артерій тлушчавых адкладанняў — бляшак, іншымі словамі, да такога захворвання, як атэрасклероз.

ТОЛКІ НАПЕРАД! Адуцённасць фізічнай актыўнасці прыкладна ўдваю павышае рызыку развіцця ішэмічнай хваробы сэрца. Людзі, якія мала рухаюцца, на 30—50 працэнтаў павышаюць верагоднасць захворвання на артрыяльную гіпертанію.

Штодзённая фізічная нагрузка павышае ўзровень

ДЫЕТА І СЭКС НЕСУМЯШЛЯЛЬНЫЯ? Жанчыны, якія адмаўляюцца ад паўнацэннага харчавання, — нервозныя, трывожныя і няўпэўненыя ў сабе. Калі вы інтэнсіўна худзеце, спрабуючы стаць больш здаровай і сэксіпільнай, майце на ўвазе, што ў вашага цела на гэты конт іншы пункт гледжання.

Дарэчы, і мужчына, калі бачыць, што яго дама заўважыла, і пачынае аднаўляць сваю форму.

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ Пахі ўплываюць на псіхіку і самаадчуванне. Яшчэ ў сярэдзіне XX стагоддзя фізіялагі прыкладна ўдваю здольнасць змяняць артрыяльны ціск, тэмпературу цела і нават сардэчны рытм. Пах поту і геніталій — як вядома, магучы стымулятар палавага жадання. Але ён павінен быць няўлоўным, каб не выклікаў агіду.

Водар лімона танізуе, змяню — паліпшае разуві

ДЫЕТА І СЭКС НЕСУМЯШЛЯЛЬНЫЯ? (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

У РАБОТЫ — АДІН ПАХ, У СЭКСУ — ДРУГІ (продолжение)

Інфарм-укол

казае ў каврыні не сакавіты біфшэкс, а чэзлы лісток салаты, падсвядома абудзе гэтак, што ў сэксуальнасці дадавалася яна будзе аспэктаж з стрыманнем. Ва ўсім выпадку прадэзеныя ў Англіі аптыкіні паказалі: сэксуальнае жаданне ў гурману намінаго вышэйшае, чым у тых, хто пастаянна сядзіць на дыетах.

мюву дзейнасць. Не выпадкова японцы абкураваюць імі офісы: супрацоўнікі робяць менш памылкаў. Зніжае працаздольнасць пах аэзону, які вылучаецца пры ўключэнні прынтарах, коаракса і іншай тэхніцы. Медыкі сцвярджаюць, што высокая канцэнтрацыя аэзону выклікае алергію, рэзкі ў вах, слабасць і галаўны боль. Так што праветрываць памішканне!

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

Мёду лыжка — карысці бочка!

Зпрашае мінчан і гасцей сталіцы міжнародны фестываль «Свет мёду і здароўя — Мядовы Спас-2009», які пройдзе да 16 жніўня ў Палацы мастацтваў (вул. Казлова, 3). Усе а хвотныя могуць не толькі прадэгуставаць і набыць прадукцыю пчаляроў з Беларусі і Расіі, але і пракасультавацца ў спецыялістаў, узяць удзел у культурна-забаўляльных праграмах і проста адпачыць. Гасцей фестываля чакае экспазіцыя Свята-Елізавецкага манастыра.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

СЗК, або Калі нямеюць рукі

Ці адчувалі вы пасля некалькіх гадзін работы на камп'ютары дрэмліжыя пальцы рук або боль у запячці, асабліва правай рукі, якой вы не адпускаеце трымаці мышку? Так працягвае сябе карпальны тунэльны сіндром, або прасцей — сіндром запячэвага канала (СЗК). Раней гэта захворванне не было шырока вядомым, але з распаўсюджаннем камп'ютарнай тэхнікі колькасць людзей, якія пакутуюць ад СЗК, пастаянна павялічваецца. Працяглая праца на камп'ютары — адна з прычын з'яўлення гэтай немачы. Аднак хварэюць на яе не толькі камп'ютаршчыкі. Швачкі, піяністы, стальяры, муляры, чарэжнікі, сурдаперакладчыкі, масажысты — гэта значыць людзі, якія вымушаны цэлы дзень выконваць кісцямі рук аднастайныя рухі, — таксама ахвяры СЗК.

Як узнікне сіндром запячэвага канала? Праз дастакова вузкі канал праходзіць пучок сужалылляў (прыводзяць у рух пальцы), а таксама нерв, які забяспечвае адчувальнасць вялікага, указальнага і сярэдняга пальцаў і адчувальнасць далоні. Звычайна гэты нерв абаронены, але калі кісьць працуе вельмі інтэнсіўна, сужалылля адцякаюць, нерв пераціскаецца — адсюль і боль у пальцах, і зніжэнне руху.

Тыповыя прыкметы сіндрому і скаргі пры ім:

• з'яўленне непрыемных адчуванняў у вобласці запячця, далоні і пальцаў рук;

• аслабленне пальцаў і слабасць пашкоджанай далоні, боль і цяжар у руху;

• няспрыяльнасць пальцаў стварае ўскладненні пры пісьме, а спроба падняць любы больш-менш цяжкі прадмет прыводзіць да ўзнікнення болю ў запяччым суставе;

• запущаных выпадках магчыма нават пастаяннае, не зьязанае з працай, зніжэнне руху, зніжэнне адчувальнасці некаторых частак паверхні рук, атрафія мышцаў пашкоджанай вобласці.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Сімптомы часта з'яўляюцца або ўзмацняюцца ноччу, таму што менавіта ў гэты час запалюваецца адток вадкасці з сасуду канечнасці, а таксама таму, што падчас сну чалавек не кантралюе становішча рук.

Прыстасаванне для тых, хто многа працуе за камп'ютарам.

Прыстасаванне для тых, хто многа працуе за камп'ютарам.

АБЯРЭГ БЕЛАРУСІ

Як з дапамогай супраціўнага злучніка

«АБО» выціскаецца з ужитку Беларускай мовы

Яшчэ за савецкім часам еду цягніком Каўнас — Масква. Пасадка ў купэйны вагон у Мінску ў адну гадзіну ночы. Усе пасажыры спяць. У змроку ціхенька займаю вольную верхнюю паліцу… Раніцай недзе пад Майжайскам прачынаюся пад гаворку на незвычайна мове, але здагадваюся, што на літоўскай, — галасы мужычынкі і жаночы. Схіліўшы галаву, вітаюся з імі — «жыгас, «лабас рытас!», што значыць добрай раніцы.

— Лабас рытас, лабас рытас! — радасна адзваліся ў адказ абое. І без паўзы прадужылі штосьці казаць на сваёй мове.

— Я ваш сусед з Мінска, — кажу ім у адказ. — А на літоўскай ведаю толькі гэта, а яшчэ «лаба дэна», «лабас вакарас» і «ачу» (адпаведна ў перакладзе добры дзень, добры вечар і дзясны). «Ну, і гэтага дастаткова, каб пацаць размову», — пахвалілі мяне. З тым і перайшлі на рускую мову. Потым пілі гарбату і размаўлялі пра жыццё. Між іншым, літвец распавядае:

— …Вось вы здагаліся, што мы літоўцы і павіталіся з намі па-літоўску. А зараз уявіце, што мой сусед, родам з Расіі, жыў у Літве больш за 30 год. І ніводнага разу не павітаўся са мной на нашай мове. Больш за тое, пры любой нагодзе не праміне зрабіць папрок, што я літоўсі нацыяналіст!?

А ці нагадвае вам што-небудзь такая сітуацыя? Звернемся да нашага заканадаўства ў гэтай галіне.

Непрыкметна мінула 10 гадоў, як Нацыянальны сход Беларусі прыняў папраўкі ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь». Час дазваляе падвесці некаторыя папярэднія вынікі і адзначыць, як дзейнічае гэты Закон у нашай рэчаіснасці.

Каб нешта не наблітацца, спачатку трэба пачытаць гэты Закон аб мовах. З гэтым намерам я і накіраваўся ва ўніверсітэцкую бібліятэку. На мой запыт яе супраціўнікі прапанавалі «Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб мовах у Беларускай ССР», які пастановай Вярхоўнага Савета ад 26 студзеня 1990 г. за подпісамі старшыні Прэзідыума М. Дзем’яніча і сакратара Л. Сыраеігінай быў уведзены ў дзеянне з верасня таго ж года.

Нагадаю, што ў адпаведнасці з ім дзяржаўнай мовай была прынята беларуская, а дзяржава брала на сябе абавязак забяспечыць права свабоднага карыстання рускай мовай як мовай міжнацыянальных стасункаў народу Саюза ССР. У сувязі з гэтым Саветам Міністраў была прынята Дзяржаўная праграма развіцця беларускай мовы і іншых нацыянальных моў. Тэкст самога Закона быў апублікаваны асобнай брашурай ладным накладам 50 тысяч асобнікаў, што азначае па адным на кожнага 200 жыхароў Беларусі ад старых да малых.

Усё гэта, безумоўна, цікава, але ж гэта ўжо здабытак гісторыі. А цяпер дзейнічае новая рэдакцыя гэтага Закона з адпаведнымі папраўкамі? І дзе яго можна пачытаць? Станоўчага адказу не было — на вялікі жаль, нічога другога ў бібліятэцы няма.

З гэтым і бадзёра накіраваўся ў сучасны шэдэўр архітэктуры — Нацыянальную бібліятэку, вядомую раней як «Ленінка».

Зараз вы ўявіце мае здзіўленне і разгубленасць (ад нечаканасці), калі на мой запыт пуньня супраціўнікі бібліятэкі сказалі, што Закон аб мовах Рэспублікі Беларусь з папраўкамі ўвогуле не апублікаваны. Але не ўсё так безнадзейна. Старэйшы супраціўнікі бібліятэкі з вялікім вопытам працяг паарлі шукаць гэты Закон у зборніку «Ведамасці Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь».

І сапраўды, у нумары 25—26 ад 5 верасня за 1998 год (зацкаўленыя, прыміце да увагі) пад пунктам 461 на старонцы 31 значыцца: «Аб унясенні змяненніў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь». Яны былі прыняты Палатай прадстаўнікоў і ўхвалены Саветам Рэспублікі адпаведна 18 і 29 чэрвеня 1998 года. А перад гэтым на старонцы 40 у артыкуле 2 плаві 6 сказана, што «Гэты закон уваходзіць ў сілу з дня апублікавання».

Можна меркаваць, што такім днём з’яўляецца менавіта 5 верасня 1998 г., калі надрукаваныя тым жа афіцыйным «ВЕДАМАСЦІ» накладам 5930 асобнікаў, прыкладна па адным на 1686 душ насельніцтва. Таму няма дзіва, што цяпер гэты зборнік стаў бібліяграфічнай радзасцю. А калі ўлічыць, што ў рознічны продаж зборнік не ідзе, то колькі грамадзян маглі чытаць той Закон аб мовах? Напэўна, толькі тое з чыноўнікаў чытаў, і то з-за сваіх службовых абавязкаў. Дарчы, яшчэ ён друкаваўся ў газеце «Звязда», але дзе сёння той нумар?

У артыкуле 2 адзначана, што ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь дзяржаўнымі мовамі з’яўляцца беларуская і руская мова, а Рэспубліка Беларусь забяспечвае іх усёбаковае развіццё і функцыянаванне ва ўсіх сферах грамадскага жыцця. У гэтай сувязі праз 10 гадоў запытаемся, дзе зараз бачны «усё тры сферы» для беларускай мовы, калі нават на дзяржаўным тэлебачанні на ёй няма пастаянна дзейнага канала?..

Далей сказана, што дзяржаўныя органы, прадпрыемствы, установы і арганізацыі ствараюць грамадзянам «неабходныя ўмовы для вывучэння беларускай і рускай моў і дасканалага валодання імі». І дзе і на якім узроўні можна ўбачыць гэту дасканаласць валодання грамадзянамі рэспублікі беларускай мовай? Хіба што зрэдку папучы «траянскаў», а часцей акацт.

На гэтыя пытанні не трэба шукаць адказы — іх проста няма. Можна нагадаць, што тры дзеці, якія пачыналі вучыцца ў школах на беларускай мове, а потым вымушана перайшлі на рускую, цяпер атрымліваюць дыпломы аб вышэйшай адукацыі. У дачыненні да беларускай мовы гэта рэччэ адно стратчанае пакаленне самай адукаванай часткі жыхароў нашай краіны.

Такім чынам, можна канстатаваць, што артыкул 2 «Закона аб мовах…» у дачыненні да беларускай мовы і праз 10 гадоў фактычна не выконваецца.

Сітуацыя пералічым толькі трыя віды дзейнасці, дзе можна карыстацца беларускай (АБО) рускай мовамі («АБО» выдзелена намі, але пра гэта ніжэй). Гэта:

- акты дзяржаўных органаў і мясцовага кіравання;
- справаводства і дакументацыі;
- тэксты на пячатках, бланках і да т.п.;
- афіцыйныя дакументы;
- рабочыя мовы з’ездаў;
- міжнародныя дагаворы;
- ва ўзброеных сілах;
- у дзіцячых дашкольных установах;
- у агульнаадукацыйных школах;
- у прафесійна-тэхнічных вучылішчах, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных установах;
- у афіцыйных назавах;
- у сродках масавай інфармацыі.

На беларускай АБО рускай мове афармляюцца:

- рашэнне па сутнасці звароту;
- тэхнічная і праектная дакументацыя;
- дакументацыя па выбары і выбарчыя білетэны;
- дакументацыя ў сферы абслугоўвання — транспарт; гандаль, медыцына, быт;
- у судаводстве;
- у справах аб адміністрацыйных парушэннях;
- у натарыяльным справаводстве;
- у актах пракурорскага нагляду.

Беларуская АБО руская мова выкарыстоўваюцца таксама

- у праве на выхаванне і атрыманне адукацыі;
- у афармленні вынікаў навукова-даследчых работ;
- у паштова-тэлеграфнай карэспандэнцыі;
- у надпісах на паштоўках, канвертах, марках, бланках і г.д.;
- тэкстах афіцыйных аб’яў, плакатаў, афіш, рэклам і г.д.;
- на маркіроўцы тавараў, этыкетках, інструкцыях, у таварных знаках;
- у тапонімах (назвах населеных пунктаў, вуліц, рок, і г. д.), у картаграфічных выданнях.

Як вы маглі здаважыць, у гэтым пераліку супраціўны злучнік «АБО» паўтараецца ў Законе больш за трыццаць разоў, а ў двух выпадках яго змяняе злучнік «і». Такім чынам злучнік «АБО» выконвае ролю ключавага слова Закона аб мовах. Зрэшты, паўстае пытанне — навошта ў «Законе…» такія бясконцыя пералікі ўвогуле? Запісалі б адзін раз, што дзяржаўнай мовай у Беларусі з’яўляецца беларуская і (АБО) руская мова. І справе канец. Коротка і зразумела.

І толькі ў адным артыкуле — «мова асабовых імён» — адсутнічае «АБО». Там дзейнічаюць нормы і правілы беларускай (рускай) моў паасобна. Тут, як кажуць, вялікі «дзякуй» за гэта тым, хто прымаў Закон. Бо хоць не адабралі ў грамадзян імя і прозвішча на роднай мове без усялякай «АБО»…

Роля супраціўнага злучніка «АБО» вельмі вялікая, бо ён з’яўляецца альтэрнатывай простаму злучніку «і». Марквіце самі, бо кожны з нас добра кі дрэнна, але некалі вучыў родную мову. Напрыклад, замест таго, каб сказаць «нашым і вашым» мы скажам «нашым або вашым». Адчуваець, як сэнс змяніўся на супрацьлеглы? Пры гэтым, як быццам, усё падаецца на выбар карыстальніка.

Словам, такім вясце простым спосабам наш уласны і законны супраціўны злучнік «АБО» пад сцягам свабоды выбару мовы «з’ядае» сваю ж родную беларускую мову, выцскаючы яе з ужитку. Так першачапачкова ў самім Законе паршучы парытэт беларускай і рускай моў на карысць апошняй.

Калісоці ва Украіне, дзе мне давлялося вучыцца, па надпісах рэкламы, вуліц, крамаў я вучыў украінскую мову. Праз 2—3 гады мог без сплуніка чытаць мастацкую літаратуру.

Такое ўражанне, што пры распрацоўцы Закона аб мовах напращавалі не свае, а дупутаты братэрскай, але іншай краіны. Ці не настаяў час адкарктаваць «Закон аб мовах…» па фармальным, змястоўным і выніковым прычынам на прынішчана рэальнага парытату беларускай і рускай моў?

Уладзімер ПІКЕВІЧ, доктар тэхнічных навук, прафесар. P.S. з Закона Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі «Аб мовах у Беларускай ССР»:

Мова — не толькі сродак зносінай, а і душа народа, аснова і найважнейшая частка яго культуры. Жыве мова — жыць народ. Кожная мова, яе літаратурная, жывая масцовая і гістарычная разнавіднасць — неацэнны скарб, які належыць не аднаму народу, а ўсяму чалавецтву.

Доўг і абавязак усіх — шанавача родную мову, садзейнічаць яе развіццю і росквіту…

«Хочам захаваць сваю школу!»

Не сакрэт, што закрыццё ў вёсках ма-

лакамплектных школ, які і рэарганізацыя сярэдніх школ у базавыя, праходзіць надзвычай хваратым, прычым як для самых дзяцей і іх бацькоў, так і для школьных педагогаў. Адзін з галоўных аргументаў на карысць закрыцця малакамплектных школ — павышэнне даступнасці для сельскіх школьнікаў якаснай адукацыі для сельскіх школьнікаў якаснай адукацыі на выхадзе са школы. Мэта і сапраўды высакародная, але ці заўсёды ўдаецца яе дасягнуць? Што ўзаем моццэ прапанаваць мясцовыя ўлады? Ці заўсёды пры ліквідацыі старэйшай ступені школы ўлічваюцца адукацыйныя патрэбы самых навучанцаў?

Зварот на «гарачую» лінію «Звязды» ад бацькоў дзяцей, якія навучаюцца ў Велікасельскай сярэдняй школе, што ў Дзяржынскім раёне, прымуся ў гэтым засумнявацца. Нашы чытаны паведміталі, што ў гэтым годзе ў школе не ажыццяўляецца набор у 10-ы клас. Усе выпускнікі базавай школы былі аб гэтым папярэджаны загадзя: ім было прапанавана падоўжыць навучанне ў прафесійна-тэхнічнай і сярэдніх спецыяльных навучальных установах. Магчымасць транспартнай дастаўкі ў іншыя школы нават не абмяркоўвалася, маўляў, ніхто «ганяць» аўтобус дзеля аднаго-двух вучняў не будзе. Апошні год будзе функцыянаваць у школе і 11-ы штырх-клас, а затым сярэдняя школа будзе пераўтворана, хутчэй за ўсё, у базавую, з чым катэгорычна нязгодныя бацькі дзяцей, якім да заканчэння базавай школы застаюцца год-два. «Нам бы хацелася, каб нашы дзеці атрымалі ў сенах школы агігульную сярэднюю адукацыю, а ўжо затым вызначаліся, куды ім паісці далей вучыцца: паступаць у ВНУ, сярэдня спецыяльную навучную ўстанову або атрымліваць рабочую прафесію. Але іх пазабываюць такога прама, — хваляваліся бацькі. — Хоць пасля заканчэння прафесійна-тэхнічнай навукальнай установы шанцы на паступленне ў ВНУ ці ССНУ аўтаматычна змяшчаюцца. Мала што там нацэлены на працяг адукацыі. І па якасці атрыманыя ведаў выпускнікі прафесійна-тэхнічнай школы не могуць канкурываваць нароўні з выпускнікамі сярэдняй школы,

— Пра мінімальную напайўняльнасць у 5

чалавек, мы, зразумела, ведалі, і ўжо напрыканцы навукальнага года стала зразумелым, што пціцяхотных навучанцаў у 10-м класе ў нас не будзе, паколькі з пціц дзевяцікласнікаў ужо на той момант на працяг навучанья ў 10-м класе прэтэндэвалі тэрэтычна толькі чавэра з іх, — паведміталі намеснік дырэктара Велікасельскай сярэдняй школы па вучэбна-выхаваўчай рабоце Віктар ЗАЛУЦКІ. — Адна дзвючына ў маі паступіла ў Ліцэй БДУ, таму астатнім было прапанавана працягваць навучанне ў ССНУ ці прафтэхшколе. На гэты момант тры выпускнікі паступілі ў аграліцэй. Яшчэ адна дзвючынка спрабавала паступіць у

падзей. Ды і ў качачтковым выніку ўся праца праваакоўнікаў як у расследаванні гэтага выбуху, так і па іншых напрамках апэратыўна-службовай дзейнасці зводзіцца да аднаго — забяспечанья асабістай і маёмаснай бяспекі грамадзян. Таму шыра прашу з разуменнем паставіцца да праводзімага дактыласкапіравання асобаў мужычнскага полу ва ўзросце ад 18 да 55 гадоў. Больш за тое, у парламентарыі на разглядзе знаходзіцца законпраект аб абавязковым дактыласкапіраванні грамадзян. І, магчыма, прыняты ён будзе найбліжэйшым часам. Не выключана, што зняцце адбіткі палецў будзе платнай працэдурай, у асабісты час. Цяпер жа гэта робіцца на бясплатнай аснове.

— **У ўсё ж бытуе меркаванне, што, маўляў, «дак-талі палецьчы», занеслі ў базу звестак, дык і зланычынца могуць цішком «павеісць».**

— Поўны абсурд і разважанні дылетанта. Капіраны ўзор палецьў рук — індывідуальны, эксклюзійны для кожнага чалавека. Паўтарэнні і супадзенні адбіткіў у двух розных людзей выключаны. Працягваючы думку аб «падвешаным» зланычынства, я скажу бы наадварот: вашы адбіткі — ваша ж гарантыя бяспекі. Элементарны прыклад. У невялікім населеным пункце здзеісіена цяжкае зланычынства. Безумоўна, супраціўнікі міліцыі з мэтай яго выкрыцця павінны будучь правесці пэўны абём працы сродж жыхароў. Аднак калі пакінутыя на месцы зланычынства адбіткі пры апрацоўцы па дактыласкапічнай базе пакажуць на меркаванага зланычынца, то і напрамак пошуку зменіцца, а заканомлены час дзавольці затрымаць зланычынца па «гарачых слядах», не дзаволіўшы яму прышніць яшчэ большыя бедаў. Жыхары ж раіцэнтра як жылі сваім жыццём, так і будучыце. І што ў гэтым страшнага, што яны калісоці былі дактыласкапіраваныя? Наадварот, гэта пазбавіла іх ад лішняй пытаннў і няэручнасцяў.

— **І тым не менш павестка з міліцыі ў многіх законапаласлухныхх, добрапрыстойных грамадзян выклікае калі не шок, то разгубленасць, перажыванне…**

— Сапраўды, для многіх людзей выклік у міліцыю асацыюеіцца з нечым трывожным. Але ж вы правільна казалі — законапаласлухных, добрапрыстойных грамадзянн. Таму, што чысты перад законам, каму няма за што апраўдвацца і няма чого хаваць, таму не трэба баяцца, перажываць. Працэдура дактыласкапіравання ні працяглася, ні грувастка. Больш за тое, выконваецца яна ў зручны для грамадзян час. Супраціўнікі міліцыі з разуменнем ставяцца да службовых і жыццёвых сітуацый — водпускі, камандзіроўкі, працоўныя нарады і іншае адмяняць не варта. Калі няма магчымасці прыбыць у РАУС, дастаткова патэлефанавацца па указаным у павестьці нумары, патлумачыць прычыны і вызначыцца з супрацоўнікам міліцыі на зручны дзень і час. Іншае пытанне — наўмыснае іграванне патрабаваннў праваакоўнікаў. Калі чалавек не з’яўляецца па павестьці без уважлівай прычыны, то прадугледжана адказнасць згодна з дзейным заканадаўствам.

— **Барыс ПРАКОПЧЫК.**

— Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі 2 кастрычніка 2003 года прыняты Закон «Аб дзяржаўнай дактыласкапічнай рэгістрацыі». Адзін з пунктаў гэтага дакумента прадугледжвае пералік асобаў, што падлягаюць абавязковаму дактыласкапіраванню. Гэта, у прыватнасці, ваіскоўцы, супраціўнікі сілавых структур, МНС, асобы, якія абвінавачваюцца і падазраюцца ў здзеісіненні зланычынства, людзі, што стаяць на прафуліцы ў міліцыі, члены экіпажаў паветраных і марскіх суднаў і некаторыя іншыя, чыя службавая дзейнасць звязана з рызыкай.

Рэаліж гэ сённяшняга свету таікі, што аяікатэастрофы, тэарыстычныя акты, прыродныя катаклізмы, няшчасныя выпадкі з гібеллю людзей сталі, на жаль, звычайнай справай. І нярэдка ўстанавленне асобаў загінутых ажыццяўляецца з дапамогай біяметрычных звестак, да якіх адносяцца і адбіткі палецьў. Таксама нашы грамадзяне нярэдка выяжджаюць за мяжу — на працу альбо ў турпадзе. І ад няштатных сітуацый ніхто ні застрахаваны. У супрацоўнікаў беларускай міліцыі наладжаны цесныя кантакты з калегамі з суседніх дзяржаў, ідзе пастаянны абмен інфармацыяй па каналах Інтэрпаля. Для ўстанавлення, да прыкладу, месцазнаходжання без вестак прапаўшых людзей альбо тых, што скаваліся ад следства і суда, таксама неабходны дактыласкапічныя звесткі.

Свежыя ў памці і мінулогучыя падзеі ў Мінску ў Дзень Незалежнасці, калі прагучаў выбух. На месцы зланычынства былі знойдзены розныя складнікі выбуховага прыстасавання з адбіткамі палецьў. Праца з імі немагчыма без наўняснай базы звестак, а ўстанавленне і выкрыццё зланычынцы будзе своеасаблівай гарантыяй немагчымасці паўтарэння трагічных

— Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі 2 кастрычніка 2003 года прыняты Закон «Аб дзяржаўнай дактыласкапічнай рэгістрацыі». Адзін з пунктаў гэтага дакумента прадугледжвае пералік асобаў, што падлягаюць абавязковаму дактыласкапіраванню. Гэта, у прыватнасці, ваіскоўцы, супраціўнікі сілавых структур, МНС, асобы, якія абвінавачваюцца і падазраюцца ў здзеісіненні зланычынства, людзі, што стаяць на прафуліцы ў міліцыі, члены экіпажаў паветраных і марскіх суднаў і некаторыя іншыя, чыя службавая дзейнасць звязана з рызыкай.

Рэаліж гэ сённяшняга свету таікі, што аяікатэастрофы, тэарыстычныя акты, прыродныя катаклізмы, няшчасныя выпадкі з гібеллю людзей сталі, на жаль, звычайнай справай. І нярэдка ўстанавленне асобаў загінутых ажыццяўляецца з дапамогай біяметрычных звестак, да якіх адносяцца і адбіткі палецьў. Таксама нашы грамадзяне нярэдка выяжджаюць за мяжу — на працу альбо ў турпадзе. І ад няштатных сітуацый ніхто ні застрахаваны. У супрацоўнікаў беларускай міліцыі наладжаны цесныя кантакты з калегамі з суседніх дзяржаў, ідзе пастаянны абмен інфармацыяй па каналах Інтэрпаля. Для ўстанавлення, да прыкладу, месцазнаходжання без вестак прапаўшых людзей альбо тых, што скаваліся ад следства і суда, таксама неабходны дактыласкапічныя звесткі.

Свежыя ў памці і мінулогучыя падзеі ў Мінску ў Дзень Незалежнасці, калі прагучаў выбух. На месцы зланычынства былі знойдзены розныя складнікі выбуховага прыстасавання з адбіткамі палецьў. Праца з імі немагчыма без наўняснай базы звестак, а ўстанавленне і выкрыццё зланычынцы будзе своеасаблівай гарантыяй немагчымасці паўтарэння трагічных

ЗАПІС НА АГЛЯД АЎТО… ПРАЗ ІНТЭРНЭТ

Ва ўсіх раёнах краіны будзці адкрэты стацыянарныя дзьягнатычныя станцыі транспартных сродкаў, каб аўтаматары без праблем маглі атрымаць паслугу па правядзенні тэхнічнага агляда машыны. А пакуль што ў ліку іншых дзеінічэнаў 19 так званых мабільных станцыяў, якія абслугоўваюць 37 раёнаў рэспублікі, дзе няма стацыянарных станцыяў.

Пры гэтым і сёння аўтааматары Беларусі, каб запісацца на правядзенне дзьягнатыцы тэхнічнага стану свайго аўтамабіля на некаторых станцыях, могуць праста… выйсці ў інтэрнэт. І крама гэтага падчас правядзення дзьягнатыцы ўладальнікі аўто могуць назрыць праз манітор за ходам дзьягнатыкі. Сучасныя станцыі дзьягнатыкі станае болей. Больш ветлівым будзе і персанал станцыі. Як у цывільнавалі Еўропе, напрыклад ў Германіі…

Як зрабіць, каб аўтааматары заўсёды былі задаволены сучасным сэрвісам? Пра тое, што ўжо зроблена, якія перспектывы будучь у найбліжэйшы час з рабоце сістэмы тэхнічнага агляду транспартных сродкаў, гаварылі ўдзельнікі пасяджэння, якое праішло ў Віцебску. Цікава, напэўна, што толькі за першае паўгоддзе гэтага года было праведзена каля мільёна праверак тэхнічнага стану транспартных сродкаў. Між іншым, калі 25 працэнтаў станцыяў дзьягнатыкі — прыватнай формы ўласнасці. І ў адпаведным ведомстве актывіна стараюцца прыцягваць недзяржаўных інвестараў, каб яны адкрывалі свае станцыі — і не толькі ў буйных гарадах. Але ж асноўная стаўка ўітарным прадпрыемствам «Белтэхагляд»

а тым больш навучальных устаноў новага тыпу… «Звязда» ўжо аднойчы дапамагла нам са школьным аўтобусам. Магчыма, і на гэты раз мясцовыя ўлады хоць са старонак газеты нас пауюць…»

— Рэструктурызацыя сеткі навучальных устаноў — гэта вымушанае неабходнасць, — патлумачыў журналісту «Звязды» начальнік аддзела адукацыі Дзяржынскага райвыканкама Вацлаў МАТУСЕВІЧ, — якая звязана з дэмаграфічнай сітуацыяй у краіне. У нас у раёне сёння функцыянуюць каля дзясцятка малакамплектных школ з колькасцю навучанцаў каля 60 чалавек. Есць школы, у якіх навучанцаў каля 46-47 дзцяцей. У новым навучальным годзе тры сярэднія школы будучь пераўтвораны ў базавыя. А ў Велікасельскай сярэдняй школе ў новым навучальным годзе будучь навучанцаў ўсяго 53 вучні. Аднак мы даём магчымасць закончыць навучанне ў сценах роднай школы вучням 11-га штырх-класа. Ды і ўвогуле спрабуем максімальна захаваць у сельскай мясцовасці школы, якія працуюць у адной звязці з дзцячымі садкамі. Але вы павінны разумець, што навучанне на старэйшай ступені школы — гэта вялікая адказнасць. І арганізаваць паўнаваартыя вучэбныя працэс у класе, куды прыходзіць адзін-два вучні — вельмі праблематычна. Да таго ж, згодна з расшэннем кіраўніцтва райвыканкама, мінімальна напайўнянасць класаў на старэйшай ступені школы павінна быць 5 чалавек. Толькі ў гэтым выпадку можна стварыць старэйшую класу. На жаль, але нельга скідаваць з рахунку і эканамічныя рэаліі…

— Пра мінімальную напайўняльнасць у 5 чалавек, мы, зразумела, ведалі, і ўжо напрыканцы навукальнага года стала зразумелым, што пціцяхотных навучанцаў у 10-м класе ў нас не будзе, паколькі з пціц дзевяцікласнікаў ужо на той момант на працяг навучанья ў 10-м класе прэтэндэвалі тэрэтычна толькі чавэра з іх, — паведміталі намеснік дырэктара Велікасельскай сярэдняй школы па вучэбна-выхаваўчай рабоце Віктар ЗАЛУЦКІ. — Адна дзвючына ў маі паступіла ў Ліцэй БДУ, таму астатнім было прапанавана працягваць навучанне ў ССНУ ці прафтэхшколе. На гэты момант тры выпускнікі паступілі ў аграліцэй. Яшчэ адна дзвючынка спрабавала паступіць у

падзей. Ды і ў качачтковым выніку ўся праца праваакоўнікаў як у расследаванні гэтага выбуху, так і па іншых напрамках апэратыўна-службовай дзейнасці зводзіцца да аднаго — забяспечанья асабістай і маёмаснай бяспекі грамадзян. Таму шыра прашу з разуменнем паставіцца да праводзімага дактыласкапіравання асобаў мужычнскага полу ва ўзросце ад 18 да 55 гадоў. Больш за тое, у парламентарыі на разглядзе знаходзіцца законпраект аб абавязковым дактыласкапіраванні грамадзян. І, магчыма, прыняты ён будзе найбліжэйшым часам. Не выключана, што зняцце адбіткі палецьў будзе платнай працэдурай, у асабісты час. Цяпер жа гэта робіцца на бясплатнай аснове.

— **У ўсё ж бытуе меркаванне, што, маўляў, «дак-талі палецьчы», занеслі ў базу звестак, дык і зланычынца могуць цішком «павеісць».**

— Поўны абсурд і разважанні дылетанта. Капіраны ўзор палецьў рук — індывідуальны, эксклюзійны для кожнага чалавека. Паўтарэнні і супадзенні адбіткіў у двух розных людзей выключаны. Працягваючы думку аб «падвешаным» зланычынства, я скажу бы наадварот: вашы адбіткі — ваша ж гарантыя бяспекі. Элементарны прыклад. У невялікім населеным пункце здзеісіена цяжкае зланычынства. Безумоўна, супраціўнікі міліцыі з мэтай яго выкрыцця павінны будучь правесці пэўны абём працы сродж жыхароў. Аднак калі пакінутыя на месцы зланычынства адбіткі пры апрацоўцы па дактыласкапічнай базе пакажуць на меркаванага зланычынца, то і напрамак пошуку зменіцца, а заканомлены час дзавольці затрымаць зланычынца па «гарачых слядах», не дзаволіўшы яму прышніць яшчэ большыя бедаў. Жыхары ж раіцэнтра як жылі сваім жыццём, так і будучыце. І што ў гэтым страшнага, што яны

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (8 жніўня). Па гарызанталі: Ляховіч. Скат. Рака. Квант. Рол. Серб. Опера. Баба. Валуеў. Кратар. Тар. Азот. Даліла. Сталяр. Кош. Болт. Ракада. Зорге. Лато. Цяп. Гарлач. Цюж. Раса. Дата. Кода. Пасол. Кіркоў. Па вертыкалі: Клічко. Гексаза. Арава. Абраз. Трумо. Торт. Роу. Пракат. Сіроп. Атос. Чак. Алея. Садок. Аск. Алі. Літ. Асака. Пор. Сава. Арбат. Кір. Батаніка. Бар. Лодка. Твар. Шаша. Чагаеў.

Махлярка пад гіпнозам здымала сурок

Мабыць, наступную серыю перадач з цыкла «Бітва экстрасэнсаў» смела можна здымаць у аддзеле міліцыі Першамайскага раёна Віцебска — тут расследуюць крымінальнае справа ў дачыненні да махляркі, якая валодае гіпнозам.

Як паведаміў карэспандэнт «Звязды» на пачатку аўгуста дачаня і папярэдняга расследавання Уладзіслава Любаскін, затрыманую, раней судзілі за аналагічныя злачынствы цыганку, падаруючы я махлярства. На вуліцах яна прапаноўвала зняць сурок і «падлічыцца», і зразумела, не за «дзякуй». Брала «дрэнныя» грошы і «свапаняны» залатыя вырабы. Міліцыянеры ўжо ўстанавілі пяць крымінальных эпизодаў, учыненых у Першамайскім і Чыгуначным раёнах абласнога цэнтру. І гэта ўсёго толькі за паўтара тыдня.

Пацярпелыя — усё жанчыны (сярод іх ёсць і няпоўнагадовае) звярнуліся ў міліцыю з адпаведнымі заявамі. Пры праглядзе спецыяльнай відэатэкі пацярпелыя распавядалі махлярку. Усё махлярка зрабіла больш за 3 мільёны рублёў. Тэхналогія яе махлярства вельмі простая. Нешта пыталы ў людзей і потым гаварыла, што ў іх ёсць праблема. І прымяняла гіпноз. У прыватнасці, па адным з устаноўленых міліцыянерамі фактаў пацярпелая пасля сеансу «вяснянкі» прыйшла ў сябе толькі праз некалькі гаўдзі — бліжэй да вечара. І толькі тады звярнулася ў міліцыю.

Цяпер міліцыянерам давядзецца правесці свае экстрасенсорныя здольнасці, каб вывесці на чыстую ваду махлярку.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыйнай майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

ТВОРЧАСЦЬ ЧЫТАЧОЎ

В. Жуковіч

Белыя: Кр17, Фб7, Сб2, Сд5, п. е2 (5)

Чорныя: Крб6, Са7, Кб3, п. д4

Мат за 2 ходы. Блізня в) Са7 в8

В. Разінкін (Мінск)

Белыя: Крh3, Лh5, Сb8, Чh1, Крb3 (5)

Чорныя: Крa6, п. b7 (2)

Мат за 3 ходы. Чакаем вашых адказаў.

ПРАВЕЦЕ ВАШЫ АДКАЗЫ

Змяшчаем рашэнні апошніх заданняў масавага конкурсу рашэння, апублікаваных 18 ліпеня г.р.

Заданне № 25. Л. Кацельсон.

1. Кf1+ Крg1 2. Кe2+ Крf1 3. Кf4! Фa7+ (3... Крe1 4. Фe5+ Крd2 5. Фe2+ Крc3 6. Фb2+ Крc4 7. Фb4x4) 4. Крb3 Фb8+ 5. Крd2 Фf4 6. Фh1+ Крe2 7. Фd1+ Крe3 8. Фd3x.

Заданне № 26. Г. Надарышвілі.

1. Сc4 Лc5! 2. Сg8! (калі 2. Сe6? то 2... Крb1 3. Лb8 Лc1+ Крd2 Лc2+ 5. Крd1 a1Ф 6. Лb4+ Лb2 7. Лc4 Лb6! 8. Лc1+ Крb2 9. Лa1 Лb6+ 10. Крe2 Лe6+ і чорныя выйграюць).

2... Крb1 3. Лb8! Лc1+ 4. Крd2 Лc2+ 5. Крd1 a1Ф 6. Лb4+ Лb2 7. Лc4 Лc2 8. Лb4+ (8. Лc2? Фd4+ 9. Лd2 Фd1+ 10. Крe2 Фg8) 8... Лb2 9. Лc4 і пазіцыяная нічыя.

Адказы на заданні № 22 — № 26. Ю. Бандарэнка (Магілёў), Віктар Бякуў (Мінск), Міхал Бялянкоў (Рагачоўскі раён), Анатоль Дарашэнка (Мінск), Анатоль Прынеслік (Віцебск), Пётр Шчамялёў (Бялыніцкі раён).

Заданні, апублікаваныя ў газеце за 29 ліпеня г.р., рашаюцца наступным чынам:

О. Стокі. 1. Лg7! В. Мільтнэр. 1. Фb2!

ЗАПРАШАЕМ ДА УДЗЕЛУ!

У азнаменаванне стагоддзя Тэль-Авіва муніцыпальны цэнтр у Тэль-Авіве аб'явіў юбілейны конкурс «Тэль-Авіў-100» па складанні з'ядаў. Тэма свабодна. Суддзя — Gady Costeff.

Эцюды на дыяграмах і з поўным рашэннем дасылалі па адрас: Amatzia Avni, 9 Oranin str., 54052, Givat Shmuel, Israel (Israël). Тэрмін прысылкі — 1 верасня 2009 г.

ДЗІКІ ЛЕБЕДЗЬ «ПРАПІСАЎСЯ» У ГІСТАРЫЧНЫМ ЦЭНТРЫ ВІЦЕБСКА

Вялікі і прыгожы белы лебедзь цяпер жыве ў гістарычным цэнтры Віцебска, дзе рака Віцьба упадае ў Заходнюю Дзвіну. Цікава, што менавіта тут, па легендзе, княжна Вольга, якая плыла на ладцы, вырашыла ў X стагоддзі заснаваць горад. Некажандзі для ўсіх пазачора тут з'явіўся крылаты навабел.

Раней, больш чым трыццаць гадоў запар, тут лебедзяў не было. Апытаў старажылаў — дакладна не маглі і ўспомніць, калі жылі ў гэтых мясцінах птушкі. Недалёка ад «дома» лебедзя знаходзіцца праваслаўны жаночы манастыр. Манахі, з якімі пагутарыў, лічаць гэта вельмі добрым знакам. Яны, між іншым, «узлілі шэфства» над прыгожай птушкай. Корміць, просяць падлеткаў, якія, бывае, яго і «ганяюць», не круціўшы.

А калі трохі падняцца па горыцы, выйдзе акурта на мост ля помніка Пушкіну, на які маладыя вывешваюць замкі адразу пасля рэгістрацыі шлюбам. І гэта таксама вельмі сімвалічна. Цяпер навабелчанаму мужу можна будзе не толькі пранесці па мосце жонку, але і «пакланіцца» прыгожай вялікай птушцы. Фотграфы і аператары ўжо плываюць у найбліжэйшы выхадныя рабчы адпаведныя фоты і відэазапісы.

Аўтар гэтых радкоў учора «пазнаёміўся» з лебедзем выпадкова. Гуляў з малодшым сынам Аляксеем, і раптам мы ўбачылі суд. Спрабавалі пакарміць птушку пачэном. Ды не вельмі ахвотна лебедзь «харчаваўся» нашым гасцінцам. І не падпускаў блізка да сабе. Шыпеў і махаў крыламі. Дзікі? Адрэз я патэлефанаваў у віцебскі заалагічны парк, што знаходзіцца таксама недалёка ад месца жыхарства лебедзя — на Успенскай гары.

— Не, не наш гэта лебедзь, дакладна, — расказвае дырэктар віцебскага заапарка Аляксей АНДРАЙКОЎ. — Нашы супрацоўнікі таксама ўжо з ім пазнаёмліліся. Паспрабавалі агледзець. Дзікі. На выгляд здаровы. Як апынуўся тут? Мо адстаў ад сваіх, прыплыў па цячэнні Заходняй Дзвіны? Пытаецца, чаму птушка без пары? Не абавяз-

ЛЕВАЙ!.. ПРАВАЙ!..

13 жніўня — Сусветны дзень ляўшоў

Кажуць, упершыню такі дзень адзначалі ў 1990 годзе, па ініцыятыве брытанскага Клуба ляўшоў. Маўляў, гэта была спроба прыцягнуць увагу вытворцаў тавараў да неабходнасці ўлічваць патрэбы і такіх людзей. У Савецкім Саюзе пра зручнасці леварукіх наогул не маглі ісці размовы. Пытанне вырашалася адназначна: ад такой «асаблівасці» трэба адвыкаць з дзяцінства. І ляўшоў старанна перавучалі. У рэшце рэшт тыя становіліся праўшамі, аднак ніхто ўсюр'ез не задумваўся над спраўнамі мэтазгоднасцю такога працэсу. Цяпер леварукі прынята пакідаць у спакой, паколькі пытанне, што лепш — галоўная-правая ці галоўная-лева, — выглядае цалкам абсурдным.

Усе мы дзелімся на праўшоў, ляўшоў і амбідэкстраў — тых, хто аднолькава добра карыстаецца абедзюма рукамі. Нягледзячы на тое, што да 90 працэнтаў людзей — праварукі, свайго дня былі ўдастоены менавіта ляўшоў. Дарчы, якія з пералічаных вышэй груп, вы думаеце, з'яўляюцца чыстымі антыподамі па сваёй сутнасці? Праўшы і ляўшы? Як бы не так! Поўнай супрацьлегласцю праварукім з'яўляюцца... амбідэкстры. А вось ляўшы — нешта сярэдняе паміж першымі і другімі.

Многія чулі, што ў праўшоў больш актыўна працуе левае паўшар'е, а правае, — так бы мовіць, нямое, падпарадкаванае. Лічылася, што асобы з актыўным левым паўшар'ем — гэта выключна мысліцелі. Аднак насамрэч усё не зусім так.

— Як выдало, за нашы рухі, маўленчую і пачуцёвую функцыю адказвае галаўны мозг, — тлумачыць урач Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру псіхічнага здароўя, кандыдат медыцынскіх навук Таццяна ЦЯЦЕРКІНА. — Прычына ў тым, што ў момант спрыяння любой інфармацыі, атрыманай праз нашы органы пачуццяў, у большасці выпадкаў спачатку «працуе» правае паўшар'е галаўнога мозгу. Менавіта яго дапамагае нам атрымаць агульную карціну, ацаніць сітуацыю ў цэлым. А вось пасля гэтага за справу «аддаецца» паўшар'е левае, дзе адбываецца паслядоўны аналіз інфармацыі, яе сістэматызацыя, лагічная і абстрактная апрацоўка. Без левага паўшар'я немагчыма прагназаваць развіццё падзей. Такім чынам, становіцца зразумелым, што паўшар'я, па сутнасці, могуць працаваць толькі ў пары. Аднак такі класічны ўзор дзейнасці абодвух паўшар'яў уласцівы толькі праўшам...

Адным словам, абедзве паловы галаўнога мозгу — актыўныя, проста кожная адказвае за свае функ-

цыі. Іншая справа, праўшам патрабуецца дастатковы час для ўспрымання і апрацоўкі новай інфармацыі. Шляхам трэніроўкі гэтыя людзі могуць добра засвоіць новыя веды, аднак вядома, што праўшы менш прыстаўлены да хуткай змены сітуацыі. Пойкіа чалавека з та-

ВЯДОМЫЯ ЛЯЎШЫ

...Гай Юлій Цэзар, Напалеон Банапарт, Уінстан Чэрчыль, Джордж Буш-старэйшы і Джордж Буш-малодшы, Біл Клінтан, Леанарда да Вінчы, Мікеладжэ, Пабла Пікасо, Людвіг ван Бетховен, Ісак Ньютан, Біл Гейтс, Чарлі Чаплін, Марылін Манро, Том Круз, Роберт дэ Ніра, Анжэліна Джолі, Міла Эвавіч, Джулія Робертс, Пол Макартні, Мірэй Машье...

кой арганізацыяй мозга не надта трывалая да вострых стрэсаў, такія людзі больш устойлівыя да пастаянных напружак, так бы мовіць, хронічнага стрэсу.

З амбідэкстрамі — іншая сітуацыя. Абодва паўшар'я займаюцца сіхронна, паралельна апрацоўку інфармацыі і яе лагічны аналіз. Паўшар'я працуюць нібыта паасобку. Гэта забяспечвае высокую хуткасць рэакцыі і прыняцця рашэння. Аднак не выключана, што ў выніку такой работы будуць атрыманы два розныя вынікі. Пры такой арганізацыі мозга асабліва развітай аказваецца сфера пачуццяў, інтуіцыі і адчування рытму. Нярэдка ў амбідэкстраў праяўляюцца творчыя здольнасці, арыгінальнасць мыслення. Пры гэтым амбідэкстры могуць дасягаць добрых вынікаў не толькі ў галіне мастацтва, у тым ліку ў літаратуры, але і ў спорце, навуцы. З іншага боку, у гэтых людзей зрадоўная і раптоўная «правалы». Што ж, інтэнсіўная работа абедзюма часткам мозгу — гэта яшчэ і нестабільнасць, схільнасць да «перэгрэву» ў выпадку пастаянных эмацыянальна-псіхічных напружак...

Што да ляўшоў, то з імі ўсё больш складана, паколькі ў рабоце іх мозга назіраюцца рысы, характэрныя як для праўшоў, так і амбідэкстраў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Муз-news

«ЛЕТА. ТВОРЧАСЦЬ. УСМЕШКІ» І ГРАН-ПРЫ ДЛЯ ДАШЫ НАДЗІНАЙ

падрыхтоўка і запіс гэтага альбома прайшлі незаўважанымі нават для самых адданных прыхільнікаў — музыканты зрабілі усё цішком.

«Я лічу, што ў сучаснай медыйнай прасторы вельмі многа непатрэбнай інфармацыі — пра паездкі артыстаў, пакулі, пра тое, што яны збіраюцца рабіць і чаго не збіраюцца, — тлумачыць гэта сакрэтнасць лідар гурта Сяргей Міхалок. — У выніку знікае вельмі важны для актуальнага мастацтва момант здзіўлення, нечаканасці. Таму мы і сталіся раней часу нікому нічога не расказаваць. І толькі калі зразумелі, што нам не сорамна за гэтыя 12 сталеціцыйных траектараў, вырашылі падзяліцца сваёй радасцю са светам». Пад вокладкай альбома, які сцвярджае самі музыканты — сумесь з традыцыйнага панк-року, рэвалюцыйных маршаў і песень часоў савецкай эпохі. А на вокладцы, гэта ўжо вырашана, будзе красаваць партрэт Міхалка (пад Макоўскага), аформлены ў стылі кубафутурызму.

«ПЕСНЯРЮ!» ЦВЯРДЖАЮЦЬ: «ВОЛЬНАМУ — ВОЛЯ!»

Такую назву атрымаў новы альбом «Песняроў», складаны цалкам з песень саміх удзельнікаў ансамбля. Усяго на дыск увайшлі 12 кампазіцый, аўтарам большасці з якіх з'яўляецца мастацкі кіраўнік калектыву Вячаслаў Шарпаў. У выглядзе ўласна дыска альбом

ДАКТА І ПРЫНА ІТЭЙРА АБ'ЯДНАЛІСЯ?

Менавіта так, але не раз і назаўжды, а ўсяго на раз: вылучэння апошняй «Фабрыкі зорак» напісала для сьпявачкі гаспадыні сапраўды прыгожы песню «Надзям». Кампазіцыя ў выніку настолькі спадабалася выканаўцы, што вырашана было зняць песню «Гламуры» і сожнаць. Першае забяспечыў мадэльер Іван Айтпалаў, які распрацаваў касцюмы, другім заняўся рэжысёр Андрэй Гнёт. Вынікам усё засталася задавальненым.

СЕННЯ

Месяц Апошняя квадра 13 жніўня. Месяц у сузор'і Цяльца.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.42	20.46	15.04
Віцебск	5.27	20.40	15.13
Магілёў	5.32	20.36	15.04
Гомель	5.34	20.28	14.54
Брэст	5.58	21.00	15.02
Гродна	6.04	20.56	14.52

Імяніны
Пр. Анатоль, Валянціна, Івана Максіма.
К. Клары, Алега, Леаха, Юльяна.

НАДВОР'Е на заўтра

Віцебск: +13...+15°C, +20...+22°C

Гродна: +11...+13°C, +18...+19°C

Мінск: +11...+13°C, +20...+22°C

Магілёў: +13...+15°C, +20...+22°C

Брэст: +12...+14°C, +18...+20°C

Гомель: +14...+16°C, +21...+23°C

Абзначэнні: — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў; — невялікія геамагнітныя узрушэнні; — слабая геамагнітная буря

...у суседзі

Варшава: +18...+20°C	Кіев: +25...+27°C	Рыга: +14...+16°C
Вільнюс: +18...+20°C	Масква: +18...+20°C	С.-Пецярбург: +17...+19°C

12 жніўня

1399 год — 610 гадоў таму адбылася бітва на рацэ Ворксле (левы прыток Дняпра) паміж войскамі Вялікага Княства Літоўскага на чале з вялікім князем Вітаўтам і войскамі Залатой Арды. Вітаўт быў разбіты; князь удалося выратавацца. Гэтае паражэнне стала адной з прычын падпісання ў 1401 годзе Віленска-Радамскай вайны ВКЛ з Польшчай.

1953 год — у Савецкім Саюзе, на палігоне ў Сяміпалацкім, праведзена першае выпрабаванне тэрмаядзернай зброі. Дзеянне вадароднай бомбы заснавана на выкарыстанні энергіі, якая вызваляецца пры рэакцыі сінтэзу лёгкіх ядраў.

«Кожнае пустое абяцанне — гэта вядомае воблака, ненавостраная шабля і бясплоднае дрэва».

Мухамед Ас-Самаркандзі (XII ст.), персідскі паэт.

Чатыры бакі свету

Чатыры бакі свету — усход, захад, поўнач і поўдзень — заўсёды падавалі на вывах у выглядзе крыжы. У народнай культуры лічылася, што з гэтых напрамкаў прыходзяць вятры, якія нясуць ці доўгачаканы дождж, ці знішчальны ураган; што па краях свету жывуць багі, якія кіруюць жыццём людзей на зямлі.

● **Усход** — «там, дзе ўзыходзіць сонца» — бок свету, які заўсёды сімвалізаваў святло, крыніцу жыцця, дзяцінства і юнацтва, уважскасценне, аднаўленне, новае жыццё, вясну. У хрысціянстве усход сімвалізаваў Хрыста — «Сонца Сусвету». Праваслаўныя, калі звяртаюцца да вышэйшых сілаў нябесна, моляцца тварам да усходу. Па першым гомеі, які пачулі ўвочну, вярталі аб будучым ураджай: гом з усходу прадказваў прыбытак, з захаду — няурод і голад.

Лічылася, калі чалавек будзе спаць галавой на усход, будзе ба-дзёрным і здаровым.

● **Заход** — бок свету, дзе заходзіць сонца, у народнай культуры сімвалізаваў сон, смерць, свет сатаны ці д'ябла, месца, куды сыходзяць душы памерлых. У шэрагу рытуальных рух на усход атасамлявацца са становай пачаткам, рух на захад — з адмоўным. Пры гэтым пачатак паўнароўвалі з усходам, а заканчэнне — з захадам.

Калі чалавек паміраў, апошнім месцам яго прытулку становілася магіла. Прычым, беларусы-праваслаўныя стараліся рабіць так, каб галава памерлага была зарыентавана на захад.

● **Поўнач** заўсёды звязвалася з моцнымі, злысоннымі, агрэсіўнымі сіламі прыроды, цемрай, голадам, злом, ноччу і смерцю. Менавіта на поўнач была зарыентавана так званая «глухая» сценка хаты (сценка без акон).

● **Поўдзень** у народнай культуры славян быў сімвалам цеплыні, вогнішча, пошмы, мужнасці, лета і маладосці. На поўдзень выходзілі вокны хаты, каб максімальна асвятляць хату сонейкам.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнёма!

— Тата, мама папрасіла ска-
заць, каб ты хадзіў па доме ў
— Ну што, вы выбралі сукен-
ку? — Так, Вось гэты!
— Чаму?
— Яна згубіла чатыры іголки і
хоча, каб ты іх знайшоў!
— Будзеце браць?
— Так, загарніце. Разам з ма-
дзлю!

Мінскі метрапалітэн рытуе
жарты да 1 красавіка. Цяпер
парэчкі і прыстукі будуць езд-
зіць у розныя бакі.

Парада мужчынам. Дадому трэба прыходзіць або своечасова, або кожны

Спраўдзіць сябар здольны прычэпаць нават тыя думкі, якіх у цябе ў галаве пакуль і няма яшчэ. Не паспеў ты пахаліцца сябру на дрэнныя настрэй, які яшчэ і не наступіў, а ён ужо бутэльку гарэлкі з халадзінька дастае і дробенька агурочак салёны наразае.

— Жанчына — гэта таямніца! — Ага, асабліва ад жонкі.

Апігарх на паказе моднай калекцыі ў Парыжы. Па подыў-